

**Activitat
i Resultats**

Gener-Setembre

2017

CaixaBank

Continguts

03	Dades rellevants del Grup
04	Informació clau del Grup
07	Evolució macroeconòmica
09	Resultats
24	Activitat
27	Gestió del risc
30	Liquiditat i estructura de finançament
32	Gestió del capital
34	Resultats per segment de negoci
43	L'acció CaixaBank
45	Fets rellevants dels nou primers mesos del 2017
47	Annexos
47	Informació sobre participades
47	Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge i al sector promotor de CaixaBank
48	Ràtings
49	Glossari

Nota general: La informació financera d'aquest document no ha estat auditada i, per tant, és susceptible de possibles modificacions futures. El compte de pèrdues i guanys i el balanç consolidats a la conclusió del tercer semestre del 2017 i 2016, i de l'exercici 2016 i els diferents detalls dels mateixos que es mostren en aquest informe financer es presenten amb criteris de gestió, però han estat elaborats d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera (d'ara endavant, NIIF) adoptades per la Unió Europea a través de reglaments comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol del 2002, i modificacions posteriors. En la seva preparació s'han pres en consideració la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, de 22 de desembre, que constitueix l'adaptació de les NIIF adoptades per la Unió Europea al sector de les entitats de crèdit espanyoles, i les seves modificacions successives.

Aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank, SA i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions amb objecte d'homogeneitzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això, i concretament per a BPI, les dades contingudes en aquest document no coincideixen en alguns aspectes amb la seva publicació d'informació financera (*vegeu 'Conciliació de la informació financera publicada per BPI amb el format de presentació del Grup CaixaBank' a 'Annexos - Glossari'*). Així mateix, la informació financera relativa a societats participades ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions realitzades per la companyia.

Les xifres es presenten en milions d'euros, llevat que s'indiqui explícitament la utilització d'una altra unitat monetària, i poden tenir dos formats: milions d'euros o MM €, indistintament.

D'acord amb les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment (MAR) publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057) s'adjunten als annexos les definicions de determinades mesures financeres alternatives i, si escau, la conciliació amb les partides corresponents dels estats financers del període corresponent.

Canvis de perímetre i comparabilitat de la informació: El 7 de febrer del 2017 es va produir la presa de control de Banco BPI (BPI) per part del Grup CaixaBank. Des del febrer, la participació total a BPI es consolida pel mètode d'integració global. Abans d'aquesta data, la informació financera continguda en aquest document es presentava integrant-la pel mètode de la participació en la proporció corresponent al percentatge de participació del Grup en cada moment.

Posicionament comercial

15,8

milions de clients

CaixaBank a Espanya

30,0 %
quota de penetració
de particulars

26,7 %
quota de penetració de
particulars com a 1ª entitat

379.112

MM € d'actiu total

350.014
MM € de recursos
de clients

225.166
MM € de crèdits
a la clientela

Mètriques de balanç

LIQUIDITAT

71.581

MM € d'actius
líquids totals

213 %
liquidity coverage
ratio (LCR)

SOLVÈNCIA

11,7 %

CET1 *fully loaded*

15,8 %
Capital total
fully loaded

GESTIÓ DEL RISC

6,4 %

ràtio de morositat

50 %
ràtio de cobertura
de la morositat

58 %
ràtio de cobertura d'adjudicats
disponibles per a la venda

Rendibilitat i eficiència¹

+1.490

negoci
bancari i
d'assegu-
rances

1.488

MM € de resultat
atribuït al Grup
(+53,4 % respecte
de 9M16)

+148

participacions

+180

BPI

-330

activitat
immobiliària
non-core

51,8 %

ràtio d'eficiència sense despeses
extraordinàries

8,0 %

ROTE

10,5 %

ROTE recurrent del negoci
bancari i d'assegurances

(1) Ràtios dotze mesos.

Dades rellevants del Grup¹

En milions d'euros	Gener - Setembre		Variació interanual	3T17	Variació trimestral
	2017	2016			
RESULTATS					
Marge d'interessos	3.550	3.080	15,2%	1.201	0,4%
Comissions netes	1.867	1.546	20,8%	615	(7,4%)
Marge brut	6.491	5.939	9,3%	2.211	(7,4%)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.343)	(2.997)	11,5%	(1.127)	0,1%
Marge d'exploració sense despeses extraordinàries	3.148	2.942	7,0%	1.084	(14,1%)
Marge d'exploració	3.039	2.821	7,7%	1.081	(7,2%)
Resultat abans d'impostos	1.862	1.314	41,7%	857	54,3%
Resultat atribuït al Grup	1.488	970	53,4%	649	48,7%

En milions d'euros	Setembre	Juny	Desembre	Variació	Variació
	2017	2017	2016	trimestral	anual
BALANÇ					
Actiu total	379.112	378.684	347.927	0,1%	9,0%
Patrimoni net	24.992	24.375	23.556	2,5%	6,1%
Recursos de clients	350.014	348.903	303.895	0,3%	15,2%
Crèdit a la clientela, brut	225.166	228.435	204.857	(1,4%)	9,9%

EFICIÈNCIA I RENDIBILITAT (últims 12 mesos)					
Ràtio d'eficiència	53,1%	55,1%	52,6%	(2,0)	0,5
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	51,8%	52,2%	51,0%	(0,4)	0,8
ROE	6,6%	5,4%	4,5%	1,2	2,1
ROTE	8,0%	6,5%	5,6%	1,5	2,4
ROA	0,4%	0,3%	0,3%	0,1	0,1
RORWA	1,0%	0,8%	0,8%	0,2	0,2

GESTIÓ DEL RISC					
Dubtosos	15.286	15.492	14.754	(206)	532
Ràtio de morositat	6,4%	6,5%	6,9%	(0,1)	(0,5)
Cost del risc ^c	0,41%	0,44%	0,46%	(0,03)	(0,05)
Provisions per a insolvències	7.630	7.732	6.880	(102)	750
Cobertura de la morositat	50%	50%	47%		3
Adjudicats nets disponibles per a la venda ³	6.145	6.258	6.256	(113)	(111)
Cobertura d'immobles adjudicats disponibles per a la venda	58%	58%	60%		(2)

LIQUIDITAT					
Actius líquids totals	71.581	65.594	50.408	5.987	21.173
Loan to deposits	107,0%	107,9%	110,9%	(0,9)	(3,9)
Liquidity coverage ratio	213%	208%	160%	5	53

SOLVÈNCIA					
Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded	11,7%	11,5%	12,4%	0,2	(0,7)
Tier 1 fully loaded	12,3%	12,2%	12,4%	0,1	(0,1)
Capital total fully loaded ⁴	15,8%	15,5%	15,4%	0,3	0,4
Actius ponderats per risc (APR) fully loaded	149.448	151.223	134.385	(1.775)	15.063
Leverage ratio fully loaded	5,4%	5,5%	5,4%	(0,1)	
Common Equity Tier 1 (CET1)	12,7%	12,5%	13,2%	0,2	(0,5)

DADES PER ACCIÓ					
Cotització (€/acció)	4,240	4,180	3,140	0,060	1,100
Capitalització borsària	25.346	24.988	18.768	358	6.578
Valor teòric comptable (€/acció)	4,11	4,01	3,94	0,10	0,17
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,40	3,30	3,26	0,10	0,14
Nombre d'accions en circulació excloent autocartera (milions)	5.978	5.978	5.977		1
Benefici net atribuït per acció (€/acció) (12 mesos)	0,26	0,21	0,18	0,05	0,08
Nombre mitjà d'accions excloent autocartera (milions) (12 mesos)	5.961	5.810	5.842	151	119
PER (Preu/Beneficis; vegades)	16,30	19,49	17,52	(3,19)	(1,22)
P/ VC tangible (valor cotització s/ valor comptable tangible)	1,25	1,27	0,96	(0,02)	0,29

ALTRES DADES (nombre)					
Clients (milions)	15,8	15,8	13,8		2,0
Empleats del Grup CaixaBank	37.304	37.336	32.403	(32)	4.901
Oficines ⁵	5.397	5.468	5.027	(71)	370
de les quals: oficines minoristes CaixaBank	4.697	4.749	4.851	(52)	(154)

(1) Vegeu la definició d'indicadors a 'Annexos - Glossari'.

(2) La ràtio exclou l'alliberament de provisions realitzat en el quart trimestre del 2016 per import de 676 milions d'euros i considera BPI des de la seva incorporació al consolidat el febrer del 2017.

(3) Evolució a Espanya.

(4) El juny del 2017 inclou l'amortització de l'emissió de 1.302 milions d'euros de deute subordinat realitzada a l'agost, així com proforma la nova emissió de Tier 2 de 1.000 milions d'euros subscrita al mes de juliol amb un impacte positiu de 66 punts bàsics.

(5) No inclou sucursals a l'estranger ni oficines de representació.

Informació clau del Grup dels nou primers mesos del 2017

La nostra entitat

CaixaBank

Fortalesa comercial

- CaixaBank té un model de banca universal basat en la qualitat, la proximitat i l'especialització.
- Amb una base de més de 13,8 milions de clients, és el banc principal per a un de cada quatre clients minoristes a Espanya. La quota de penetració¹ de particulars és del 30,0 %, un 26,7 % com a primera entitat.
- La fortalesa comercial permet de mantenir quotes² de mercat elevades en els principals productes i serveis:

Crèdits	Dipòsits	Nòmines domiciliades	Fons d'inversió	Assegurances d'estalvi	Plans de pensions	Facturació targetes	Crèdit consum
15,8%	14,2%	26,6%	17,5%	26,1%	23,4%	23,4%	16,9%

Especialització

- **Especialització per segments de negoci** amb àmplia oferta de productes i serveis adaptats a les necessitats dels clients.
- **Millor banc a Espanya 2017** per tercer any consecutiu per la revista Global Finance i per quart any per la revista Euromoney.
- El 2017, llançament de **Family**, campanya corporativa basada en la proximitat personal i comercial que engloba tots els productes de banca de particulars.
- **Millor entitat de banca privada a Espanya** per Euromoney en el rànquing Private Banking Survey 2017.

Innovació

- CaixaBank assumeix la **innovació com un repte estratègic**:
 - Primera entitat en l'àmbit nacional i internacional de **banca online**³ i **banca mòbil** amb 5,6 i 4,1 milions de clients, respectivament.
 - Premiada per *The Banker* pel "**Millor projecte d'intel·ligència artificial**" després del llançament per part d'imaginBank del primer xatbot del sector financer a Espanya, que permet de conversar amb els clients per ajudar-los a triar les millors propostes d'ofertes i promocions.
 - Guardonada per *Celent* com a "**Model bank 2017**" a la millor estratègia de transformació digital del món i per *Global Finance* com a "**Millor banc digital a Espanya**" per la seva aposta per la digitalització per oferir una millor qualitat de servei als clients.
 - Premiada per *Euromoney* per la **innovació tecnològica** i els sistemes de *back office*.

Responsabilitat corporativa

- **Primera entitat** del sector financer en **responsabilitat empresarial** el 2017 per Merco i triada **Millor banca responsable a Europa** per *Euromoney*, com a reconeixement del seu compromís amb el desenvolupament socioeconòmic de les persones i el territori.
- **Presència als índexs de responsabilitat** *Dow Jones Sustainability Index (DJSI)*, *FTSE4Good*, *Ethibel Sustainability Index (ESI) Excellence Europe*, *MSCI Global Sustainability Indexes* i *Advanced Sustainable Performance Index (ASPI)*.

(1) Última informació disponible. Font: FRS Inmark.

(2) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya, Seguretat Social, INVERCO, ICEA, ServiRed, 4B i Euro6000. Quota de crèdits corresponent al sector privat resident i quota de dipòsits corresponent a vista + termini.

(3) Clients amb almenys una transacció a través del lloc web de CaixaBank en els últims dos mesos (última informació disponible).

BPI

- BPI és el **cinquè banc per actius a Portugal** i manté quotes de mercat¹ sòlides: 9,2 % en crèdits i 10,6 % en recursos de clients, essent el **banc líder en satisfacció de clients** per segon any consecutiu.
- La participació de CaixaBank a BPI el 30 de setembre del 2017 se situa en el 84,5 %.
- D'acord amb la normativa comptable, es va establir el 7 de febrer del 2017 com la data efectiva de la presa de control després de la finalització del període d'acceptació de l'OPA.² Des de l'1 de febrer la participació a BPI es consolida pel mètode d'integració global (fins aleshores es registrava pel mètode de la participació), la qual cosa afecta la comparabilitat de la informació.

Així mateix, el compte de resultats consolidat del Grup el 2017 inclou impactes singulars relacionats amb la venda del gener del 2017 a la companyia Unitel del 2 % de la participació que tenia BPI a BFA, amb el resultat de la combinació de negocis en la data de la presa de control i amb el registre de costos de reestructuració atribuïts després de la presa de control esmentada.

Resultats i activitat

- **El resultat atribuït dels nou primers mesos del 2017 creix un 53,4 % respecte del mateix període del 2016, i se situa en 1.488 milions d'euros.** La consolidació per integració global dels resultats de BPI des del febrer del 2017 impacta en l'evolució interanual dels principals epígrafs del compte de resultats i del balanç.

La bona evolució dels ingressos *core*³ fins als 5.897 milions d'euros el 2017 (+19,4 % al Grup el 2017, +10,0 % a CaixaBank), en un exercici amb menor materialització de resultats per actius i passius financers, contribueix a la millora del marge d'explotació fins als 3.039 milions d'euros (+7,7 %; +7,0 % sense despeses extraordinàries).

El resultat en el perímetre CaixaBank se situa en 1.308 milions d'euros (+34,8 % respecte del mateix període del 2016), i l'aportació de BPI és de 180 milions d'euros des de la presa de control.

- **Fortalesa de l'activitat comercial i creixement després de la incorporació de BPI:**

Els recursos de clients creixen fins als 350.014 milions d'euros, +15,2 % el 2017 (+3,7 % sense BPI).

El crèdit a la clientela brut assoleix els 225.166 milions d'euros, +9,9 % el 2017 (-1,5 % sense BPI).

La cartera sana creix un +10,5 % el 2017 (un -1,1 % sense BPI).

Fortalesa del balanç

Gestió del risc

- El 2017 els **saldos dubtosos** es redueixen en 831 milions d'euros en el perímetre CaixaBank, reflex de la millora de la qualitat de la cartera creditícia (-130 milions d'euros en el trimestre).
- La **ràtio de morositat** del Grup CaixaBank se situa en el 6,4 % (6,9 % el 31 de desembre del 2016) i la **ràtio de cobertura** de la cartera dubtosa és del 50 % (47 % el 31 de desembre del 2016).
- La **cartera d'adjudicats nets disponibles per a la venda** se situa al tancament del trimestre en **6.145 milions d'euros** (-111 milions d'euros el 2017), amb una ràtio de **cobertura del 58 %**. Els **adjudicats nets destinats al lloguer** assoleixen els **3.054 milions d'euros** (-24 milions d'euros durant l'any).

(1) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia (inclou dipòsits, fons d'inversió mobiliària, assegurances de capitalització i PPR). Font: Banc de Portugal, APS, APFIIP. Lideratge en satisfacció de la clientela d'acord amb ECSI Portugal 2016 i 2017 – Índice Nacional de Satisfação do Cliente.

(2) Vegeu l'apartat 'Fets rellevants dels nou primers mesos del 2017'.

(3) Inclou el marge d'interessos, les comissions, els ingressos del negoci d'assegurances de vida risc i el resultat pel mètode de la participació de SegurCaixa Adeslas.

Liquiditat

- Estructura sòlida de finançament minorista amb una ràtio *loan to deposits* del 107,0 %.
- Actius líquids totals per import de 71.581 milions d'euros (+21.173 milions d'euros durant l'any).
- *Liquidity coverage ratio* del 213 %, molt superior al mínim requerit del 80 % a partir de l'1 de gener del 2017.

Solvència

- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded és de l'11,7 %**. Excloent l'impacte de l'adquisició de BPI (-108 punts bàsics), l'evolució dels nou primers mesos del 2017 ha estat de +34 punts bàsics.
- La ràtio **Tier 1 fully loaded se situa en el 12,3 %** i inclou l'emissió de 1.000 milions d'euros d'instrument d'AT1¹ (*Additional Tier 1*) que es va dur a terme al juny.
- El **capital total fully loaded és del 15,8 %**. Inclou l'impacte positiu de l'emissió de 1.000 milions d'euros d'AT1 al juny i de les emissions de deute subordinat de 2.150 milions d'euros realitzades el febrer i el juliol del 2017, així com l'amortització de l'emissió de 1.302 milions d'euros de deute subordinat realitzada a l'agost.
- La *leverage ratio fully loaded* se situa en el 5,4 %.
- Segons els criteris d'aplicació progressiva vigents el 2017, els nivells de solvència i apalancament reguladors se situen en: **12,7 % la CET1, 12,8 % la ràtio Tier 1, 16,2 % el capital total i 5,6 % la leverage ratio.**

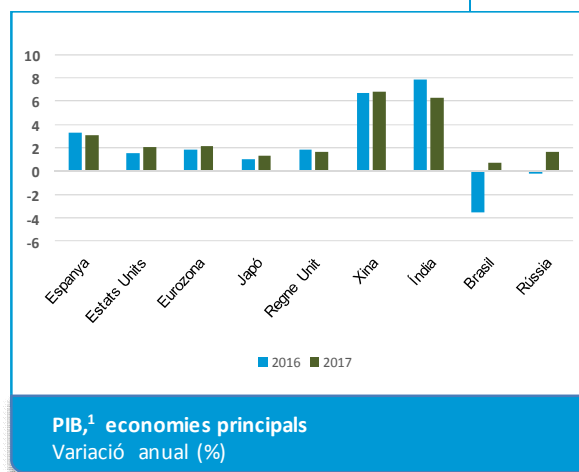
(1) Vegeu detall de l'emissió a l'apartat 'Liquiditat i estructura de finançament'.

Evolució macroeconòmica

Escenari econòmic mundial i de mercats

Durant el tercer trimestre del 2017 l'**economia mundial** ha continuat accelerant el ritme de creixement. Si el 2016 l'avanç del PIB va ser del 3,1 %, en el segon trimestre es va assolir el 3,5 % interanual i, segons els indicadors més recents, en el tercer trimestre la xifra que s'haurà registrat serà una mica superior. Aquest creixement s'està recolzant tant en les economies avançades com en les emergents. Així, en el segon trimestre i en termes interanuals els Estats Units van créixer un 2,2 %, el Japó un 2,1 %, la Xina un 6,9 % i l'Índia un 5,7 %. Com ha passat en els últims trimestres, els puntals que donen suport a aquesta expansió són, en primer lloc, una política monetària encara acomodaticia als països avançats (malgrat el procés de normalització iniciat per la Fed nord-americana), la recuperació moderada de les matèries primeres i la sortida de la recessió d'emergents clau com el Brasil i Rússia.

Pel que fa als **mercats financers**, si l'estiu va estar marcat per una relativa estabilitat, o fins i tot per una tendència a la baixa en el cas de les borses europees, al setembre els actius de renda variable van adoptar un to més ferm i els tipus a llarg termini van experimentar repunts moderats. La continuïtat de la fermesa de l'activitat econòmica va ser un dels factors principals de suport per a aquestes tendències positives. Així i tot, els repunts d'aversiò al risc continuen essent relativament recurrents, la qual cosa recorda que l'entorn financer global continua essent sensible a diversos focus d'incertesa. D'aquesta manera, i tot i que la volatilitat s'ha mantingut en cotes històricament baixes, els actius financers es van mostrar relativament sensibles als repunts de tensió a causa de l'escalada (principalment verbal, de moment) del conflicte que oposa els EUA i Corea del Nord. Amb tot, aquest risc té fins ara un abast temporal i limitat. Pel que fa a la resta de focus de risc, les preocupacions pels elevats nivells de la renda variable als EUA continuen presents i romanen els dubtes relatius a la salut de l'economia nord-americana, tot i que matisats gràcies a la solidesa de les dades d'activitat més recents. D'altra banda, el risc sobre la capacitat de l'OPEP d'equilibrar el mercat del petroli sembla haver disminuït, com a mínim a curt termini, davant del fort compromís de la gran majoria dels països de l'organització.

PIB,¹ economies principals
Variació anual (%)

(1) Previsió del 2017 realitzada per CaixaBank Research.

Escenari econòmic europeu, espanyol i portuguès

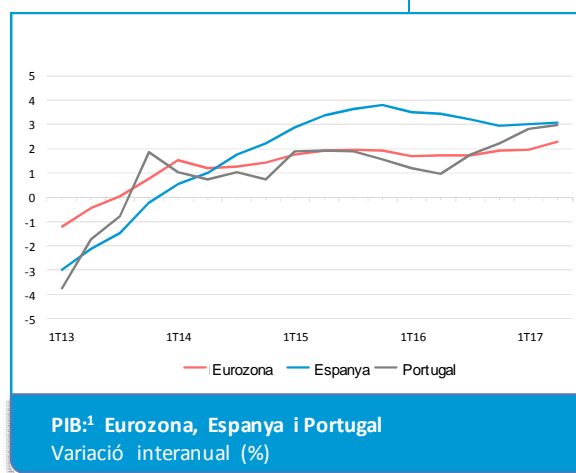
En el segon trimestre, el **PIB de l'eurozona** va avançar un 2,3 % interanual gràcies al bon to que continua mostrant la demanda interna. Els indicadors disponibles assenyalen que aquest bon ritme d'activitat es va mantenir en el tercer trimestre. La inflació, per la seva banda, es va situar en l'1,5 % interanual el setembre. A més, tot indica que l'expansió econòmica es continuarà consolidant en els propers trimestres, de manera que l'any es tancarà amb un creixement del 2,2 % (5 dècimes més que el 2016) gràcies a la solidesa de la demanda domèstica, a la recuperació gradual del mercat laboral i a unes condicions financeres que continuaran essent acomodaticies. En aquest context, el BCE va confirmar que serà a l'octubre quan comenci a concretar com i quan iniciarà el procés de normalització de la política monetària. En qualsevol cas, preveiem que aquesta normalització es produeixi de forma molt gradual.

Malgrat aquesta evolució conjuntural positiva, seria desitjable que les perspectives favorables a curt termini no donessin lloc a una complaença excessiva i que, en canvi, es promoguin les reformes necessàries perquè el creixement sigui durador i equilibrat. En aquest sentit, una de les tasques pendents és aprofundir en la integració europea, un procés que podria recobrar vigor si les propostes que han emanat d'Alemanya i França en els últims mesos comencen a prendre forma. Un altre front europeu que continua obert és el del Brexit. Tot i que l'arrencada de les negociacions està essent complexa, tessitura que d'altra banda ja s'esperava, CaixaBank Research continua confiant que s'arribi a un acord amb el Regne Unit que garanteixi una transició suau i ordenada i que, en particular, faciliti un accés britànic raonable al mercat únic europeu.

Pel que fa a l'**economia espanyola**, els indicadors més recents, especialment els del mercat laboral i altres d'activitat com la producció industrial, suggereixen que l'escenari de CaixaBank Research (recordem, suau desacceleració del creixement, del 3,1 % del 2017 al 2,7 % del 2018) es comença a materialitzar. Específicament, el model de previsió del PIB de CaixaBank Research pronostica que el creixement intertrimestral en el tercer trimestre haurà estat d'un 0,8 %, un ritme de creixement significatiu, encara que més suau que el del trimestre anterior (0,9 %). En termes de creixement interanual, el tercer trimestre s'haurà tancat amb un avanç del PIB del 3,2 %, una mica superior al del trimestre anterior (3,1 %).

Tot això es produeix en un context econòmic que continua essent positiu, malgrat la incertesa derivada de la situació política domèstica. Així, es mantenen sense canvis excessius els vents de cua internacionals que han impulsat l'economia espanyola els últims anys (una economia que creix des de fa tres anys per damunt del 3 % anual), com són el creixement de l'eurozona, destinació d'una mica més de la meitat de les exportacions espanyoles; els baixos tipus d'interès i la moderada recuperació del preu del petroli. Els únics dubtes provenen dels efectes que podria tenir un euro més fort sobre el volum de les exportacions, un dels components que impulsen amb força l'economia, tot i que l'impacte de l'apreciació de l'euro es podria veure mitigat pels recents guanys de productivitat i per la contenció dels costos laborals. Així mateix, un euro fort també significa una menor factura energètica que ajudarà a contenir l'augment de les importacions energètiques en termes nominals.

Pel que fa a **Portugal**, la seva economia exhibeix una tònica igual de positiva que la del seu veí peninsular. El creixement interanual es va situar en el segon trimestre en un elevat 3,0 %. Aquesta evolució és deguda a la important contribució de la demanda interna, liderada per l'avanç del consum privat i la inversió. La demanda externa també hi va contribuir positivament amb un fort creixement de les exportacions. En el tercer trimestre l'activitat va mantenir un bon ritme de creixement, com atesta el comportament vigorós d'indicadors com el de sentiment econòmic, la producció industrial o les vendes minoristes, la qual cosa estaria reflectint un to fort de la demanda interna. En aquest context de clara recuperació econòmica, la millora de les perspectives de creixement econòmic del país en els últims trimestres, el progrés en matèria fiscal i els menors riscos procedents del finançament extern han estat els factors essencials que justifiquen la decisió de l'agència de qualificació creditícia S&P de revisar a l'alça el ràting de Portugal i situar-lo en «grau d'inversió» (de BB+ a BBB-). Una altra veu internacional rellevant, l'FMI, va apuntar en la mateixa línia al seu informe anual sobre Portugal, en valorar positivament l'esforç de l'economia portuguesa per la reducció de riscos a curt termini (fiscal, bancari i finançament extern).

(1) Font: CaixaBank Research, a partir d'Eurostat, INE (Espanya i Portugal).

Resultats

Compte de pèrdues i guanys

Després de la incorporació de BPI, per facilitar la comparabilitat del compte de pèrdues i guanys del Grup, es presenta també desglossat en dos perímetres, definits essencialment com:

- **CaixaBank (CABK):** resultats de CaixaBank, l'operativa de la qual es desenvolupa principalment a Espanya. Inclou el resultat de BPI pel mètode de la participació al gener (abans de la presa de control del febrer), així com el resultat de la combinació de negocis ja que es deriva d'una operació corporativa.
- **BPI:** inclou l'aportació dels resultats de BPI al Grup, registrats a partir del febrer per integració global.

Evolució interanual

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Marge d'interessos	3.550	3.080	15,2	3.281	6,5	269
Ingressos per dividends	126	113	12,2	120	6,5	6
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	488	437	11,6	314	(28,3)	174
Comissions netes	1.867	1.546	20,8	1.673	8,2	194
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	287	718	(60,0)	265	(62,9)	22
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	354	214	65,9	354	65,9	
Altres ingressos i despeses d'explotació	(181)	(169)	7,4	(164)	(2,7)	(17)
Marge brut	6.491	5.939	9,3	5.843	(1,6)	648
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.343)	(2.997)	11,5	(3.025)	0,9	(318)
Despeses extraordinàries	(109)	(121)	(9,6)	(3)	(97,6)	(106)
Marge d'explotació	3.039	2.821	7,7	2.815	(0,2)	224
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.148	2.942	7,0	2.818	(4,2)	330
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(658)	(696)	(5,5)	(683)	(1,8)	25
Altres dotacions a provisions	(800)	(481)	66,6	(798)	66,2	(2)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	281	(330)		281		
Resultat abans d'impostos	1.862	1.314	41,7	1.615	22,9	247
Impost sobre societats	(336)	(333)	1,0	(302)	(9,0)	(34)
Resultat després d'impostos	1.526	981	55,5	1.313	33,8	213
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	38	11		5	(58,6)	33
Resultat atribuït al Grup	1.488	970	53,4	1.308	34,8	180

- El **marge d'interessos** se situa en els 3.550 milions d'euros (+15,2 % en la variació interanual), afectat per la incorporació del negoci de BPI, que aporta un 8,7 % de creixement. A CaixaBank el marge d'interessos augmenta un 6,5 %, essencialment a causa de:
 - Gestió activa del finançament minorista, especialment de l'estalvi a venciment, que redueix el seu cost des del 0,58 % en els nou primers mesos del 2016 fins al 0,09 % en el mateix període del 2017 (-49 punts bàsics). Així mateix, disminució del cost del finançament institucional per menor volum i tipus.
 - Evolució negativa dels ingressos afectada per la reducció de la rendibilitat de la cartera creditícia i de la cartera de renda fixa després de la baixada dels tipus d'interès de mercat.
- **Ingressos de la cartera de participades** per 614 milions d'euros (+11,7 %), reflex, entre d'altres, de la bona evolució dels seus resultats que permet d'absorbir l'impacte de la venda al gener del 2 % de la participació de BPI a BFA (-97 milions d'euros atribuïts) i dels canvis de perímetre.

- Fortalesa dels **ingressos per comissions**, que assoleixen els 1.867 milions d'euros. En la seva evolució (+20,8 %) incideix l'aportació de BPI (+12,6 %) i els majors ingressos derivats de l'activitat comercial de CaixaBank (+8,2 %).
- Els **guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres** es redueixen fins als 287 milions d'euros (-60,0 %). El 2016 inclouen 165 milions d'euros del resultat de l'operació de Visa Europe Ltd. i de la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa disponibles per a la venda.
- **Creixement sostingut dels ingressos emparats per contractes d'assegurances** (354 milions d'euros, +65,9 %) després de la intensa activitat comercial i la finalització a la darrera d'octubre del 2016 del contracte de reassurança sobre una cartera de vida risc individual de VidaCaixa.
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull, entre d'altres, el registre en ambdós exercicis de l'impost de béns immobles i la contribució al Fons Únic de Resolució. El 2017, registre de l'ingrés derivat de l'acord assolit amb Cecabank per 115 milions d'euros.
- El **marge brut** se situa en els **6.491 milions d'euros, un 9,3 %** més que en el mateix període del 2016.
- Les **despeses d'administració i amortització recurrents**, afectades per la variació de perímetre, se situen en els 3.343 milions d'euros (+11,5 %, un +0,9 % sense considerar BPI). Registre el 2017 de 109 milions d'euros de costos extraordinaris associats a BPI i el 2016 de 121 milions d'euros associats a l'acord laboral tancat en el tercer trimestre del 2016 a CaixaBank per a l'optimització de la plantilla.
- El **marge d'explotació sense despeses extraordinàries** (3.148 milions d'euros) creix un +7,0 % respecte del 2016 (+7,7 % si es consideren les despeses extraordinàries).
- La **ratíu d'eficiència sense costos extraordinaris millora en 1,5 punts percentuals fins al 51,8 %** en els últims dotze mesos.
- Reducció de les **pèrdues per deteriorament d'actius financers** fins als 658 milions d'euros (-5,5 %) després de la millora de la qualitat de la cartera creditícia. El cost del risc del Grup és del 0,41 %, -5 punts bàsics el 2017.
- **Altres dotacions a provisions** (800 milions d'euros) inclou, entre d'altres, el registre el 2017 de 455 milions d'euros associats a prejubilacions i 154 milions de sanejament de l'exposició a Sareb.
- **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres** recull el 2017, entre d'altres, el resultat de la combinació de negocis generat en l'adquisició de BPI per import de 256 milions d'euros i els beneficis per venda d'actius immobiliaris.
- En la **despesa per impost sobre societats**, pel que fa als ingressos de participades s'aplica el principi tributari que evita la doble imposició, amb impacte el 2017 del registre del resultat de la combinació de negocis amb BPI.
- El **resultat atribuït** dels primers nou mesos del 2017 assoleix els **1.488 milions d'euros, un 53,4 %** més que en el mateix període del 2016 (970 milions d'euros).

Evolució trimestral

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI	
	3T17	2T17	Var. en %	3T17	Var. en %	3T17	Var. en %
Marge d'interessos	1.201	1.196	0,4	1.099	0,1	102	4,0
Ingressos per dividendes	5	113	(95,0)	5	(94,8)		
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	220	183	20,2	149	25,0	71	11,4
Comissions netes	615	664	(7,4)	538	(8,8)	77	4,2
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	110	134	(18,6)	101	(20,6)	9	18,4
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	121	123	(0,9)	121	(0,9)		
Altres ingressos i despeses d'explotació	(61)	(26)	143,0	(60)		(1)	(91,5)
Marge brut	2.211	2.387	(7,4)	1.953	(9,3)	258	10,2
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.127)	(1.125)	0,1	(1.008)	0,3	(119)	(2,2)
Despeses extraordinàries	(3)	(96)	(97,0)	(3)			
Marge d'explotació	1.081	1.166	(7,2)	942	(18,0)	139	
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1.084	1.262	(14,1)	945	(17,8)	139	23,6
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(186)	(223)	(16,0)	(200)	(11,5)	14	
Altres dotacions a provisions	(37)	(393)	(90,7)	(37)	(90,9)		
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(1)	4		(1)			
Resultat abans d'impostos	857	554	54,3	704	31,7	153	
Impost sobre societats	(187)	(113)	65,0	(156)	26,1	(31)	
Resultat després d'impostos	670	441	51,6	548	33,4	122	
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	21	5		2		19	
Resultat atribuït al Grup	649	436	48,7	546	33,1	103	

Perímetre homogeni En milions d'euros	CABK					BPI	
	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17	2T17	3T17
Marge d'interessos	1.039	1.077	1.084	1.098	1.099	98	102
Ingressos per dividendes	5	86	8	107	5	6	
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	145	192	46	119	149	64	71
Comissions netes	536	544	545	590	538	74	77
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	125	130	38	126	101	8	9
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	74	97	110	123	121		
Altres ingressos i despeses d'explotació	(34)	(238)	(95)	(9)	(60)	(17)	(1)
Marge brut	1.890	1.888	1.736	2.154	1.953	233	258
Despeses d'administració i amortització recurrents	(995)	(998)	(1.013)	(1.004)	(1.008)	(121)	(119)
Despeses extraordinàries	(121)				(3)	(96)	
Marge d'explotació	774	890	723	1.150	942	16	139
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	895	890	723	1.150	945	112	139
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(218)	382	(255)	(228)	(200)	5	14
Altres dotacions a provisions	(47)	(274)	(369)	(392)	(37)	(1)	
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(83)	(774)	278	4	(1)		
Resultat abans d'impostos	426	224	377	534	704	20	153
Impost sobre societats	(90)	(149)	(22)	(124)	(156)	11	(31)
Resultat després d'impostos	336	75	355	410	548	31	122
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	4	(2)	2	1	2	4	19
Resultat atribuït al Grup	332	77	353	409	546	27	103

El resultat atribuït del Grup en el tercer trimestre del 2017, de 649 milions d'euros, creix un 48,7 % en comparació del trimestre anterior.

En l'evolució de CaixaBank, amb un resultat net atribuït de 546 milions d'euros (+33,1 % respecte del segon trimestre), destaca:

- El **marge brut** es redueix un 9,3 %, essencialment per raó dels menors ingressos de participades pel registre del dividend de Telefónica en el segon trimestre i de les menors comissions, entre d'altres per menor activitat de banca d'inversió i per l'estacionalitat pròpia del tercer trimestre. Els ingressos per marge d'interessos augmenten lleugerament.

En el segon trimestre recollia la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) per 75 milions d'euros, així com l'ingrés derivat de l'acord tancat amb Cecabank (115 milions d'euros).

- Menors dotacions a provisions després del registre de dotacions per jubilacions per import de 303 milions d'euros en el trimestre anterior.

Respecte del **mateix trimestre de l'any anterior**, el resultat creix un 64,2 % per l'impuls dels ingressos *core* (+6,6 %) amb augment del marge d'interessos (+5,7 %), les comissions (+0,4 %) i els ingressos per assegurances (+64,3 %).

El creixement del marge d'explotació (+21,9 %, que incloïa el registre de 121 milions d'euros de despeses extraordinàries en el tercer trimestre del 2016) i els majors resultats per vendes i les menors dotacions d'actius immobiliaris fan possible el creixement del resultat en un 64,2 %.

El resultat atribuït de **BPI** és de **103 milions d'euros** en comparació dels 27 milions del trimestre anterior, ja que:

- El **marge brut** millora un 10,2 % per l'evolució positiva dels ingressos i pel registre en el segon trimestre de l'aportació al Fons Únic de Resolució (FUR) i al Fundo de Resolução de Portugal,
- i en el trimestre anterior incloïa costos de reestructuració per import de 96 milions d'euros.

Rendibilitat sobre actius totals mitjans¹

Dades en %	2T17			3T17		
	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup
Ingressos per interessos	1,92	1,35	1,87	1,89	1,35	1,84
Despeses per interessos	(0,62)	(0,15)	(0,57)	(0,62)	(0,11)	(0,57)
Marge d'interessos	1,30	1,20	1,30	1,27	1,24	1,27
Ingressos per dividendes	0,13	0,07	0,12	0,01	0,00	0,01
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,14	0,78	0,20	0,17	0,86	0,23
Comissions netes	0,70	0,90	0,72	0,62	0,93	0,65
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	0,15	0,10	0,15	0,12	0,11	0,12
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	0,15	0,00	0,13	0,14	0,00	0,13
Altres ingressos i despeses d'explotació	(0,01)	(0,20)	(0,02)	(0,08)	(0,01)	(0,08)
Marge brut	2,56	2,85	2,60	2,25	3,13	2,33
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,19)	(1,48)	(1,23)	(1,16)	(1,44)	(1,19)
Despeses d'explotació extraordinàries	0,00	(1,17)	(0,10)	(0,01)	0,00	(0,00)
Marge d'explotació	1,37	0,20	1,27	1,08	1,69	1,14
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1,37	1,37	1,37	1,09	1,69	1,14
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(0,27)	0,06	(0,24)	(0,23)	0,17	(0,20)
Altres dotacions a provisions	(0,47)	(0,02)	(0,43)	(0,04)	0,00	(0,04)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	0,00	0,00	0,00	(0,00)	0,00	(0,00)
Resultat abans d'impostos	0,63	0,24	0,60	0,81	1,86	0,90
Impost sobre societats	(0,14)	0,14	(0,12)	(0,18)	(0,38)	(0,19)
Resultat després d'impostos	0,49	0,38	0,48	0,63	1,48	0,71
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	0,00	0,05	0,01	0,00	0,23	0,03
Resultat atribuït al Grup	0,49	0,33	0,47	0,63	1,25	0,68

En milions d'euros:

Actius totals mitjans nets	337.447	32.843	368.639	344.577	32.691	376.073
----------------------------	---------	--------	---------	---------	--------	---------

Dades en %	3T16		4T16		1T17		
	CABK	CABK	CABK	CABK	CABK	BPI	Grup
Ingressos per interessos	1,97	2,02			1,96	1,43	1,93
Despeses per interessos	(0,75)	(0,75)			(0,66)	(0,04)	(0,63)
Marge d'interessos	1,22	1,27			1,30	1,39	1,30
Ingressos per dividendes	0,01	0,10			0,01	0,00	0,01
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,17	0,23			0,05	0,78	0,11
Comissions netes	0,63	0,64			0,65	0,86	0,66
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	0,13	0,15			0,05	0,10	0,05
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	0,09	0,11			0,13	0,00	0,12
Altres ingressos i despeses d'explotació	(0,04)	(0,28)			(0,11)	0,02	(0,11)
Marge brut	2,21	2,22			2,08	3,15	2,14
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,16)	(1,17)			(1,22)	(1,56)	(1,23)
Despeses d'explotació extraordinàries	(0,14)	0,00			0,00	(0,20)	(0,02)
Marge d'explotació	0,91	1,05			0,86	1,39	0,89
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1,05	1,05			0,86	1,59	0,91
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(0,26)	0,45			(0,31)	0,12	(0,28)
Altres dotacions a provisions	(0,19)	(0,32)			(0,44)	(0,02)	(0,42)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(0,10)	(0,91)			0,34	0,00	0,32
Resultat abans d'impostos	0,50	0,26			0,45	1,49	0,51
Impost sobre societats	(0,11)	(0,18)			(0,03)	(0,29)	(0,04)
Resultat després d'impostos	0,39	0,09			0,42	1,20	0,47
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	0,00	0,00			0,00	0,20	0,02
Resultat atribuït al Grup	0,39	0,09			0,42	1,00	0,45

En milions d'euros:

Actius totals mitjans nets	341.425	338.674			339.061	20.203	359.264
----------------------------	---------	---------	--	--	---------	--------	---------

(1) Ingressos/despeses del trimestre anualitzats sobre actius totals mitjans.

Marge brut

Marge d'interessos

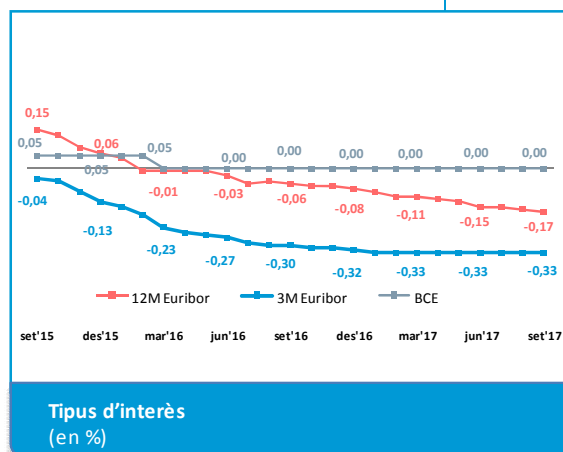
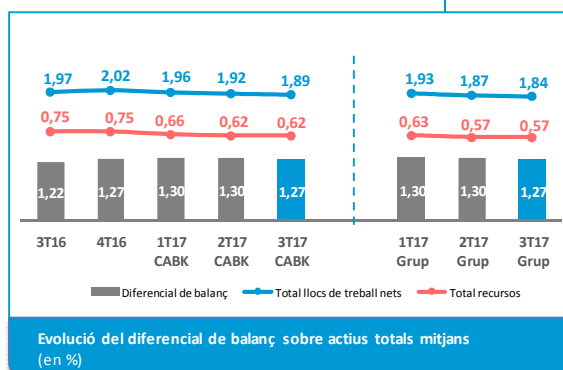
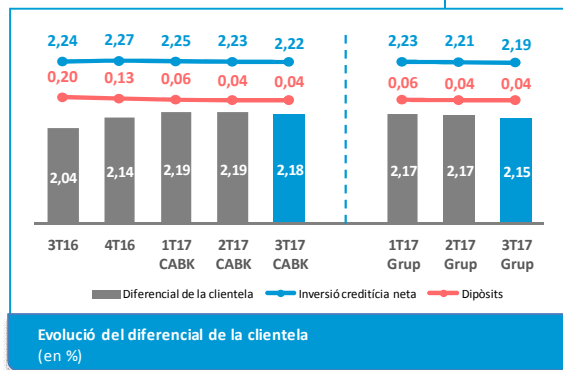
• El **marge d'interessos dels nou primers mesos se situa en 3.550 milions d'euros** (+15,2% en la variació interanual), afectat per la consolidació per integració global de BPI des del febrer, que aporta un 8,7% de creixement. El marge d'interessos de CaixaBank, en un entorn en què els tipus d'interès continuen disminuint, augmenta un 6,5% a causa de:

- Forta reducció del cost de l'estalvi a venciment, gràcies a la **intensa gestió del finançament minorista**. Aquesta reducció és de -49 punts bàsics en els últims dotze mesos (del 0,58% en els primers nou mesos del 2016 fins al 0,09% en el mateix període del 2017).
 - **Estalvi en els costos del finançament institucional** per menor volum i tipus.
 - **Evolució dels ingressos afectada per la reducció de la rendibilitat de la cartera creditícia i de la cartera de renda fixa** després de la baixada dels tipus d'interès de mercat.
- El **marge d'interessos en el tercer trimestre creix un +0,4%**, un **+0,3% del qual correspon a l'aportació de BPI**. En l'àmbit de **CaixaBank**, el marge d'interessos **augmenta +0,1%** bàsicament per:

- **Augment dels ingressos financers de l'activitat creditícia**, que, malgrat la caiguda de la corba de tipus d'interès, veu reduïda la seva rendibilitat en només un punt bàsic en un trimestre que inclou un dia hàbil més que l'anterior.
- Es **manté el cost dels recursos de l'activitat minorista** en 4 punts bàsics, tot i que amb una millora de l'estalvi a venciment i un lleuger encariment de l'estalvi a la vista.
- **Disminució d'un punt bàsic del diferencial de la clientela, que se situa en el 2,18%**, motivat per la disminució d'1 punt bàsic en el rendiment del crèdit, i es manté el cost dels dipòsits.
- El **diferencial del balanç** de CaixaBank se situa en l'**1,27%** (-3 punts bàsics en el trimestre), a causa del creixement dels saldos mitjans de balanç concentrat en els recursos minoristes en el passiu i en intermediaris financers a tipus negatius en l'actiu. Els costos financers es mantenen estables en el 0,62%, mentre que els ingressos financers es redueixen 3 punts bàsics, de l'1,92% a l'1,89%.

Al Grup, el **diferencial de la clientela** es redueix 2 punts bàsics i se situa en un **2,15%**, motivat per un major descens del rendiment de la cartera creditícia (-2 punts bàsics).

El **diferencial de balanç** del Grup és de l'**1,27%** (-3 punts bàsics): la ràtio d'ingressos mitjans es redueix 3 punts bàsics mentre que la de costos mitjans es manté en el 0,57%.

Evolució trimestral de rendiments i càrregues assimilades

En milions d'euros	3T17 CABK			3T17 BPI			3T17 Grup		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	13.977	48	1,36	1.252	2	0,61	15.210	50	1,30
Cartera de crèdits (a)	190.558	1.069	2,22	19.881	94	1,87	210.440	1.163	2,19
Valors representatius de deute	26.580	93	1,39	4.847	8	0,69	31.577	97	1,22
Altres actius amb rendiment	50.444	427	3,35				50.444	427	3,35
Resta d'actius	63.018	5		6.711	7		68.402	11	
Total actius mitjans (b)	344.577	1.642	1,89	32.691	111	1,35	376.073	1.748	1,84
Intermediaris financers	37.873	(53)	0,55	3.870	(2)	0,17	41.725	(55)	0,52
Recursos de l'activitat minorista (c)	175.988	(17)	0,04	19.995	(5)	0,10	195.983	(22)	0,04
Estalvi a la vista	146.918	(13)	0,04	11.247			158.164	(13)	0,03
Estalvi a venciment	29.071	(4)	0,05	8.748	(5)	0,22	37.818	(9)	0,09
Estalvi a termini	27.238	(4)	0,05	8.748	(5)	0,22	35.986	(9)	0,09
Cessió temporal d'actius i emprèstits minoristes	1.832						1.833	(0,00)	
Emprèstits institucionals i valors negociables	25.784	(73)	1,12	730	(2)	1,21	26.514	(75)	1,12
Passius subordinats	6.245	(38)	2,39	361	(4)	4,89	6.305	(38)	2,38
Altres passius amb cost	55.859	(357)	2,54	4.092	8	(0,78)	60.093	(349)	2,31
Resta de passius	42.828	(5)		3.643	(4)		45.453	(8)	
Total recursos mitjans (d)	344.577	(543)	0,62	32.691	(9)	0,11	376.073	(547)	0,57
Marge d'interessos		1.099			102			1.201	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,18			1,77			2,15	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,27			1,24			1,27	

En milions d'euros	2T17 CABK			2T17 BPI			2T17 Grup		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	9.913	39	1,58	1.512	2	0,53	11.394	41	1,44
Cartera de crèdits (a)	191.460	1.066	2,23	19.788	96	1,95	211.249	1.163	2,21
Valors representatius de deute	22.933	87	1,52	4.919	9	0,73	27.550	93	1,35
Altres actius amb rendiment	50.018	417	3,34				50.018	417	3,34
Resta d'actius	63.123	4		6.624	4		68.428	7	
Total actius mitjans (b)	337.447	1.613	1,92	32.843	111	1,35	368.639	1.721	1,87
Intermediaris financers	39.014	(41)	0,42	3.776	(2)	0,21	42.823	(43)	0,40
Recursos de l'activitat minorista (c)	168.937	(15)	0,04	20.035	(5)	0,10	188.969	(20)	0,04
Estalvi a la vista	139.076	(10)	0,03	10.960			150.036	(10)	0,03
Estalvi a venciment	29.861	(5)	0,07	9.075	(5)	0,22	38.933	(10)	0,10
Estalvi a termini	28.817	(5)	0,07	9.022	(5)	0,22	37.837	(10)	0,11
Cessió temporal d'actius i emprèstits minoristes	1.044			53			1.096		
Emprèstits institucionals i valors negociables	25.794	(70)	1,09	753	(3)	1,60	26.544	(74)	1,12
Passius subordinats	5.297	(39)	2,95	360	(4)	4,46	5.357	(39)	2,92
Altres passius amb cost	55.045	(346)	2,52	4.093	6	(0,59)	59.400	(341)	2,30
Resta de passius	43.360	(4)		3.826	(5)		45.546	(8)	
Total recursos mitjans (d)	337.447	(515)	0,62	32.843	(13)	0,15	368.639	(525)	0,57
Marge d'interessos		1.098			98			1.196	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,19			1,85			2,17	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,30			1,20			1,30	

En milions d'euros	1T17 CABK			1T17 BPI			1T17 Grup		
	S.mig	R/C	Tipo %	S.mig	R/C	Tipo %	S.mig	R/C	Tipo %
Intermediaris financers	10.934	43	1,60	780	2	1,04	11.714	45	1,54
Cartera de crèdits (a)	192.555	1.066	2,25	12.989	63	1,97	205.544	1.129	2,23
Valors representatius de deute	24.262	91	1,52	2.711	6	0,90	26.973	97	1,45
Altres actius amb rendiment	48.669	436	3,64				48.669	436	3,64
Resta d'actius	62.641	4		3.723			66.364	4	
Total actius mitjans (b)	339.061	1.640	1,96	20.203	71	1,43	359.264	1.711	1,93
Intermediaris financers	43.335	(40)	0,38	2.566	(1)	0,16	45.901	(41)	0,36
Recursos de l'activitat minorista (c)	167.033	(25)	0,06	12.943	(3)	0,09	179.976	(28)	0,06
Estalvi a la vista	132.224	(12)	0,04	6.805			139.029	(12)	0,04
Estalvi a venciment	34.809	(13)	0,14	6.138	(3)	0,20	40.947	(16)	0,15
Estalvi a termini	34.128	(12)	0,15	6.103	(3)	0,20	40.231	(15)	0,15
Cessió temporal d'actius i emprèstits minoristes	681	(1)	0,01	35			716	(1)	0,01
Emprèstits institucionals i valors negociables	27.544	(79)	1,17	575	(1)	0,71	28.119	(80)	1,16
Passius subordinats	4.600	(34)	3,04	10			4.610	(34)	3,03
Altres passius amb cost	53.040	(373)	2,85	2.776	7	(1,02)	55.816	(366)	2,66
Resta de passius	43.509	(5)		1.333	(4)		44.842	(9)	
Total recursos mitjans (d)	339.061	(556)	0,66	20.203	(2)	0,04	359.264	(558)	0,63
Marge d'interessos		1.084			69			1.153	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,19			1,88			2,17	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,30			1,39			1,30	

Per a la correcta interpretació de les taules d'evolució de rendiments i càrregues s'han de tenir en compte els aspectes següents:

- D'acord amb la normativa comptable, els ingressos derivats de l'aplicació de tipus negatius s'imputen segons la seva naturalesa. La rúbrica d'intermediaris financers de l'actiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers del passiu, els més significatius dels quals són els ingressos del finançament TLTRO II. De forma simètrica, la rúbrica d'intermediaris financers del passiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers de l'actiu. Només el net entre ingressos i despeses de les dues rúbriques té significació econòmica.
- Els epígrafs 'Altres actius amb rendiment' i 'Altres passius amb cost' recullen principalment l'activitat asseguradora de vida estalvi del Grup. Al seu torn, el resultat del negoci assegurador de BPI es comptabilitza pel net a la rúbrica 'Altres passius amb cost'.
- BPI s'ha integrat l'1 de febrer del 2017 i, com a conseqüència, els resultats i saldos mitjans del segon i tercer trimestre no són comparables amb els del primer trimestre, que només inclou dos mesos.
- A partir del segon trimestre del 2017 els ingressos per *unit links* que BPI registrava anteriorment com a marge d'interessos a la seva informació pública, amb efectes des de la presa de control, es van reclassificar amb criteri CaixaBank a l'epígraf 'Comissions', amb un impacte en el segon trimestre respecte del primer trimestre de -2 milions d'euros en marge d'interessos.
- La informació del perímetre BPI correspon a la integració global dels seus actius i passius considerant els ajustos realitzats en la combinació de negocis. Addicionalment, en l'elaboració de les dades separant els perímetres CaixaBank i BPI no s'han ajustat les operacions intragrup entre ambdós perímetres (principalment deute subordinat de BPI subscrit per CaixaBank), mentre que aquest ajust sí que s'ha realitzat en les dades elaborades per al Grup.

Comissions

- Els **ingressos per comissions se situen en els 1.867 milions d'euros (+20,8 %)** després de la incorporació de BPI (+12,6 %).
- Les **comissions de CaixaBank** creixen fins als 1.673 milions d'euros, un +8,2% en comparació del mateix període de l'exercici anterior:

- Les **comissions bancàries, valors i altres** assoleixen els 1.038 milions d'euros (+5,1 %). Inclouen ingressos d'operacions de valors, les comissions derivades de transaccionalitat, així com les de risc, gestió de dipòsits, mitjans de pagament i banca d'inversió.

El 2017 destaca el registre de comissions més elevades per una major transaccionalitat i ingressos associats a mitjans de pagament i a operacions de banca d'inversió.

- Les **comissions de fons d'inversió** se situen en 327 milions d'euros (+10,8 %) després de l'increment del patrimoni gestionat. L'any anterior es va veure afectat per la volatilitat en els mercats, especialment durant el primer semestre.
- **Creixement de les comissions per gestió de plans de pensions** fins als 146 milions d'euros (+5,6 %) amb augment del patrimoni gestionat a través d'una àmplia oferta de productes.
- **Creixement de les comissions per comercialització d'assegurances** fins als 162 milions d'euros (+29,4 %).

L'evolució trimestral (-8,8 %) està marcada, entre d'altres, per l'estacionalitat pròpia del període i per la menor activitat no recurrent en banca d'inversió, que en el trimestre anterior va ser molt positiva, la qual cosa explica essencialment l'evolució de les comissions bancàries (-13,6 %).

En comparació del mateix trimestre del 2016 creixen un 0,4 %, la qual cosa demostra la fortalesa comercial minorista ja que en el període esmentat incloïen un major pes dels ingressos per comissions de banca d'inversió.

- Les **comissions de BPI** augmenten un 4,2 % en el trimestre, impulsades, entre d'altres, per majors comissions bancàries i de gestió de fons d'inversió i carteres. Les comissions per comercialització d'assegurances es van veure afectades en el trimestre anterior pel registre dels *unit links*.¹

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Evolució interanual						
Comissions bancàries, valors i altres	1.158	987	17,3	1.038	5,1	120
Fons d'inversió, carteres i SICAV	357	295	21,1	327	10,8	30
Plans de pensions	151	138	9,3	146	5,6	5
Comercialització d'assegurances	201	126	60,1	162	29,4	39
Comissions netes	1.867	1.546	20,8	1.673	8,2	194

Evolució trimestral	3T17	2T17	Var. en %	1T17	4T16	3T16
	Comissions bancàries, valors i altres	322	372	(13,6)	344	333
Fons d'inversió, carteres i SICAV	113	110	2,2	104	108	99
Plans de pensions	51	49	3,4	46	49	49
Comercialització d'assegurances	52	59	(9,6)	51	54	47
CABK	538	590	(8,8)	545	544	536
Comissions bancàries, valors i altres	47	44	7,9	29		
Fons d'inversió, carteres i SICAV	13	11	16,5	6		
Plans de pensions	2	2	(11,3)	1		
Comercialització d'assegurances	15	17	(11,8)	7		
BPI	77	74	4,2	43		
Comissions bancàries, valors i altres	369	416	(11,3)	373		
Fons d'inversió, carteres i SICAV	126	121	3,5	110		
Plans de pensions	53	51	2,8	47		
Comercialització d'assegurances	67	76	(10,1)	58		
Grup	615	664	(7,4)	588		

(1) En el primer trimestre del 2017 els ingressos per unit links del perímetre BPI per import de 2 milions d'euros es van registrar en marge d'interessos d'acord amb el criteri de presentació d'informació pública de BPI fins a aquell moment. En el segon trimestre del 2017, aquest import i els ingressos generats en el període es van registrar, d'acord amb el criteri de presentació d'informació pública de CaixaBank, com a majors ingressos de comissions per comercialització d'assegurances.

Ingressos de la cartera de participades

- Els **ingressos de la cartera de participades se situen en 614 milions d'euros (+11,7 %)**. Inclouen els resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació i els ingressos per dividends.

Els ingressos per dividends inclouen en el segon trimestre 104 milions d'euros corresponents a la meritació de la totalitat del dividend aprovat per la Junta General d'Accionistes de Telefónica per import de 0,4 €/acció. En exercicis anteriors el dividend es va meritjar entre el segon i el quart trimestre, atenent les seves dates d'aprovació.

Pel que fa als resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació, cal destacar:

- En l'evolució de CaixaBank (-28,3 %) incideixen, a més de l'evolució positiva del negoci de les participades, el canvi de perímetre relacionat amb la permuta de Bank of East Asia i GF Inbursa amb CriteríaCaixa el maig del 2016 i la consolidació per integració global de BPI des de l'1 de febrer del 2017.

Així mateix, inclou el registre del resultat atribuït derivat de la venda per part de BPI del 2 % de la participació a BFA (-97 milions d'euros) el gener del 2017, originat principalment per la imputació d'ajustos de valoració per diferències de conversió al compte de resultats de BPI anteriorment reconegudes al seu patrimoni.

- A BPI els resultats corresponen, entre d'altres, a l'atribució dels resultats de les participacions a BFA i BCI.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Evolució interanual						
Ingressos per dividends	126	113	12,2	120	6,5	6
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	488	437	11,6	314	(28,3)	174
Ingressos de la cartera de participades	614	550	11,7	434	(21,1)	180

Evolució trimestral	3T17	2T17	Var. en %	1T17	4T16	3T16
Ingressos per dividends	5	107	(94,8)	8	86	5
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	149	119	25,0	46	192	145
CABK	154	226	(31,7)	54	278	150
Ingressos per dividends		6				
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	71	64	11,4	39		
BPI	71	70	1,5	39		
Ingressos per dividends	5	113	(95,0)	8		
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	220	183	20,2	85		
Grup	225	296	(23,8)	93		

Guanyos/pèrdues per actius i passius financers i altres

- Els **guanyos/pèrdues per actius i passius financers i altres** se situen en 287 milions d'euros (-60,0% en comparació del mateix període del 2016).

El 2016 inclouen, principalment, la materialització de plusvàlues latents d'actius de renda fixa classificats com actius financers disponibles per a la venda i el registre de la plusvàlua bruta de 165 milions d'euros després de la formalització de l'operació d'adquisició de Visa Europe Ltd. per part de Visa Inc.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Evolució interanual						
Guanyos/pèrdues actius i passius financers i altres	287	718	(60,0)	265	(62,9)	22

Evolució trimestral	3T17	2T17	Var. en %	1T17	4T16	3T16
	CABK	101	126	(20,6)	38	130
BPI	9	8	18,4	5		
Grup	110	134	(18,6)	43		

Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurança o reassegurança

- **Creixement sostingut** dels ingressos derivats de l'activitat d'assegurances de vida risc fins als 354 milions d'euros (+65,9%), després de la intensa activitat així com per la finalització del contracte de reassegurança sobre una cartera de vida risc individual de VidaCaixa a finals del mes d'octubre del 2016 (ingressos addicionals el 2017 per un import de 87 milions d'euros).

En milions d'euros	Grup		
	9M17	9M16	Var. en %
Evolució interanual			
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	354	214	65,9

Evolució trimestral	3T17	2T17	1T17	4T16	3T16
	CABK / Grup	121	123	110	97

Altres ingressos i despeses d'explotació

- **Altres ingressos i despeses d'explotació** (-181 milions d'euros, +7,4 %) inclou, entre d'altres, ingressos i càrregues de filials no immobiliàries, ingressos per lloguers i despeses per la gestió dels immobles adjudicats i contribucions, taxes i impostos. Pel que fa a aquests últims, la seva meritació provoca estacionalitat en l'evolució trimestral de l'epígraf.
 - El segon trimestre del 2017 inclou les contribucions al Fons Únic de Resolució per import de 75 i 15 milions d'euros a CaixaBank i BPI¹, respectivament.
 - Registre en el primer trimestre de cada exercici d'una estimació de l'impost de béns immobles meritat (55 milions d'euros el 2017).
 - Contribució al Fons de Garantia registrada en el quart trimestre.
- Addicionalment, en l'**evolució interanual de CaixaBank** s'han de considerar, entre d'altres, els aspectes següents:
 - Ingres en el segon trimestre del 2017 derivat de l'acord amb Cecabank (+115 milions d'euros).
 - Registre en aquest epígraf, des del primer trimestre del 2017, de la despesa per l'impost estatal de dipòsits, anteriorment registrada a 'Altres dotacions a provisions' (40 milions d'euros en els nou primers mesos del 2017).

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Evolució interanual						
FUR	(90)	(74)	21,5	(75)	0,8	(15)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(91)	(95)	(3,8)	(89)	(5,5)	(2)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(181)	(169)	7,4	(164)	(2,7)	(17)

Evolució trimestral

FUR / FGD		(75)		(187)	
Altres	(60)	66		(95)	(34)
CABK	(60)	(9)		(95)	(34)
FUR		(15)			
Altres	(1)	(2)		1	
BPI	(1)	(17)		1	
FUR		(90)			
Altres	(61)	64		(94)	
Grup	(61)	(26)		(94)	

(1) Inclou 4 milions d'euros corresponents a l'aportació al Fundo de Resolução de Portugal.

Marge d'exploració i despeses

- L'evolució de les despeses d'administració i amortització recurrents (3.343 milions d'euros, +11,5 %) reflecteix principalment la incorporació de BPI (+10,6 %).
- **Les despeses d'administració i amortització** en perímetre homogeni es mantenen (+0,9 % en comparació del 2016; -0,6 % en despeses de personal), després del control de costos i de la gestió de l'eficiència com a element estratègic clau.
- **Millora de la ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries** (-1,5 punts percentuals en els últims dotze mesos) fins al 51,8 %.
- Registre el 2017 de 109 milions d'euros de costos extraordinaris associats a BPI (96 milions d'euros dels quals es van registrar en el segon trimestre del 2017). En el tercer trimestre del 2016 incloïa 121 milions d'euros associats a l'acord laboral de CaixaBank per a l'optimització de la plantilla.

(1) Últims dotze mesos. La ràtio d'eficiència del tercer trimestre del 2016 exclou la contribució al Fons de Resolució Nacional del quart trimestre del 2015 (93 milions d'euros) a l'efecte d'evitar la duplicitat amb la contribució al Fons Únic de Resolució del segon trimestre del 2016 (74 milions d'euros). La ràtio del Grup considera BPI des de la seva incorporació al consolidat el febrer del 2017.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Evolució interanual						
Marge brut	6.491	5.939	9,3	5.843	(1,6)	648
Despeses d'administració	(3.013)	(2.722)	10,7	(2.721)	(0,0)	(292)
Despeses de personal	(2.146)	(1.979)	8,4	(1.967)	(0,6)	(179)
Despeses generals	(867)	(743)	16,8	(754)	1,6	(113)
Amortitzacions	(330)	(275)	19,8	(304)	10,2	(26)
Total despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(3.343)	(2.997)	11,5	(3.025)	0,9	(318)
Marge d'exploració sense despeses extraordinàries	3.148	2.942	7,0	2.818	(4,2)	330
Despeses extraordinàries	(109)	(121)	(9,6)	(3)	(97,6)	(106)
Marge d'exploració	3.039	2.821	7,7	2.815	(0,2)	224

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI	
	3T17	2T17	Var. en %	3T17	Var. en %	3T17	Var. en %
Evolució trimestral							
Marge brut	2.211	2.387	(7,4)	1.953	(9,3)	258	10,2
Despeses d'administració	(1.016)	(1.016)	0,1	(907)	0,4	(109)	(2,7)
Despeses de personal	(720)	(724)	(0,5)	(653)	(0,4)	(67)	(1,2)
Despeses generals	(296)	(292)	1,5	(254)	2,6	(42)	5,0
Amortitzacions	(111)	(109)	(0,3)	(101)	(0,7)	(10)	3,8
Total despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(1.127)	(1.125)	0,1	(1.008)	0,3	(119)	(2,2)
Marge d'exploració sense despeses extraordinàries	1.084	1.262	(14,1)	945	(17,8)	139	23,6
Despeses extraordinàries	(3)	(96)	(97,0)	(3)			
Marge d'exploració	1.081	1.166	(7,2)	942	(18,0)	139	
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (%) ¹	51,8	52,2		52,0		49,1	
Ràtio d'eficiència (%) ¹	53,1	55,1		52,1		65,4	

En milions d'euros	Grup					BPI	
	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17	2T17	3T17
Perímetre homogeni							
Marge brut	1.890	1.888	1.736	2.154	1.953	233	258
Despeses d'administració	(902)	(902)	(911)	(903)	(907)	(113)	(109)
Despeses de personal	(653)	(645)	(659)	(655)	(653)	(69)	(67)
Despeses generals	(249)	(257)	(252)	(248)	(254)	(44)	(42)
Amortitzacions	(93)	(96)	(102)	(101)	(101)	(8)	(10)
Total despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(995)	(998)	(1.013)	(1.004)	(1.008)	(121)	(119)
Marge d'exploració sense despeses extraordinàries	895	890	723	1.150	945	112	139
Despeses extraordinàries	(121)				(3)	(96)	
Marge d'exploració	774	890	723	1.150	942	16	139
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (%) ¹	53,3	51,0	52,4	52,3	52,0	51,0	49,1
Ràtio d'eficiència (%) ¹	54,9	52,6	54,0	53,9	52,1	78,5	65,4

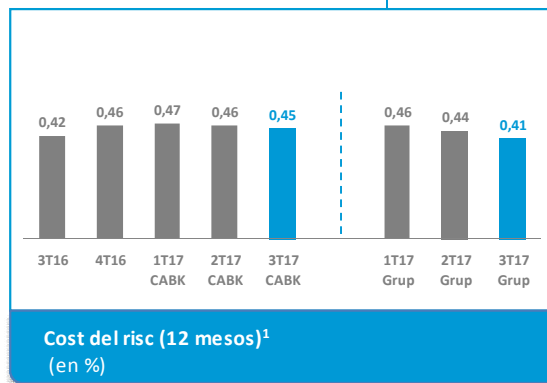
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions

Pèrdues per deteriorament d'actius financers

- Les dotacions per a insolvències se situen en 658 milions d'euros (un -5,5 % respecte del mateix període del 2016 i un -16,0 % en l'evolució trimestral).

En el quart trimestre del 2016, l'alliberament de 676 milions d'euros de provisions de la cartera creditícia després del desenvolupament de models interns, consistents amb la Circular 4/2016.

El **cost del risc** se situa en el 0,41 % exclouent l'alliberament esmentat, i en 0,12 % si es considera.

Altres dotacions a provisions

- **Altres dotacions a provisions** (800 milions d'euros) inclou, principalment, la cobertura per a contingències i el deteriorament d'altres actius.

El 2017 inclou, entre d'altres, el registre de 455 milions d'euros associats a prejubilacions (152 i 303 milions d'euros en el primer i segon trimestre de l'exercici, respectivament) i 154 milions de sanejament de l'exposició a Sareb.

El 2016 incloïa el registre de 160 milions d'euros associats a prejubilacions en el segon trimestre i una provisió addicional de 110 milions d'euros associada a les clàusules terra en el quart trimestre.

(1) BPI considerat des de la seva incorporació al consolidat el febrer del 2017.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	9M17	9M16	Var. en %	9M17	Var. en %	9M17
Evolució interanual						
Dotacions per a insolvències	(658)	(696)	(5,5)	(683)	(1,8)	25
Altres dotacions a provisions	(800)	(481)	66,6	(798)	66,2	(2)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions	(1.458)	(1.177)	23,9	(1.481)	25,9	23
Evolució trimestral						
Dotacions per a insolvències	(200)	(228)	(11,5)	(255)	382	(218)
Altres dotacions a provisions	(37)	(392)	(90,9)	(369)	(274)	(47)
CABK	(237)	(620)	(61,8)	(624)	108	(265)
Dotacions per a insolvències	14	5		6		
Altres dotacions a provisions		(1)		(1)		
BPI	14	4		5		
Dotacions per a insolvències	(186)	(223)	(16,0)	(249)		
Altres dotacions a provisions	(37)	(393)	(90,7)	(370)		
Grup	(223)	(616)	(63,7)	(619)		

Guanyos/pèrdues en la baixa d'actius i altres i despesa per impost sobre societats

- **Guanyos/pèrdues en la baixa d'actius i altres** inclou essencialment els resultats d'operacions singulars formalitzades i els resultats per vendes d'actius i sanejaments, sobretot, de la cartera immobiliària. La seva evolució reflecteix:

- Millora sostinguda en els resultats en la venda d'actius immobiliaris. En els nou primers mesos del 2017 el marge sobre el valor comptable net se situa en el 17% (+14 punts percentuals en comparació del mateix període del 2016).
- Altres resultats immobiliaris inclouen, essencialment, dotacions derivades de les valoracions dels actius partint de models interns del Grup (en el quart trimestre del 2016, registre de -656 milions d'euros).
- Altres resultats entre els quals destaquen el resultat de la combinació de negocis amb BPI el 2017 (256 milions d'euros) i el resultat negatiu de l'amortització anticipada de l'emissió de bons bescanviabls de Repsol en el primer trimestre del 2016.

En milions d'euros	Grup		
	9M17	9M16	Var. en %
Evolució interanual			
Resultats en la venda d'immobles	140	22	
Altres resultats immobiliaris	(93)	(272)	(66,2)
Altres	234	(80)	
Guanyos/pèrdues en la baixa d'actius i altres	281	(330)	
<i>Resultat per vendes, net (sobre valor net activat)</i>	17%	3%	

Evolució trimestral	3T17	2T17	Var. en %	1T17	4T16	3T16
	Resultats en la venda d'immobles	61	44	38,8	35	50
Altres resultats immobiliaris	(55)	(28)	80,0	(10)	(834)	(89)
Altres	(7)	(12)	(3,1)	253	10	
CABK / Grup	(1)	4		278	(774)	(83)
<i>Resultat per vendes, net (sobre valor net activat)</i>	21%	15%		15%	14%	2%

- En la **despesa per impost sobre societats**, i pel que fa als ingressos de participades i als resultats per operacions corporatives, s'aplica el principi tributari que evita la doble imposició, amb impacte el 2017 del registre del resultat de la combinació de negocis amb BPI.

[Activitat]

Balanç

Els actius totals del Grup se situen en 379.112 milions d'euros el 30 de setembre del 2017 (+9,0 % durant l'any després de la incorporació de BPI, +0,1 % en el trimestre).

En milions d'euros	Grup				
	30.09.17	30.06.17	Var. en %	31.12.16	Var. en %
Efectiu, saldos en efectiu a bancs centrals i altres dipòsits a la vista	12.615	14.768	(14,6)	13.260	(4,9)
Actius financers mantinguts per negociar	11.883	11.976	(0,8)	11.668	1,8
Actius financers disponibles per a la venda	71.489	69.208	3,3	65.077	9,9
Préstecs i partides a cobrar	226.163	229.788	(1,6)	207.641	8,9
Préstecs i bestretes a bancs centrals i entitats de crèdit	5.950	6.600	(9,8)	6.742	(11,7)
Préstecs i bestretes a la clientela	217.330	220.257	(1,3)	200.338	8,5
Valors representatius de deute	2.883	2.931	(1,6)	561	
Inversions mantingudes fins al venciment	11.154	7.789	43,2	8.306	34,3
Inversions en negocis conjunts i associades	6.278	6.211	1,1	6.421	(2,2)
Actius tangibles	6.509	6.547	(0,6)	6.437	1,1
Actius intangibles	3.827	3.843	(0,4)	3.687	3,8
Actius no corrents en venda	6.283	6.386	(1,6)	6.405	(1,9)
Resta d'actius	22.911	22.168	3,4	19.025	20,4
Total actiu	379.112	378.684	0,1	347.927	9,0
Passiu	354.120	354.309	(0,1)	324.371	9,2
Passius financers mantinguts per negociar	9.045	9.505	(4,8)	10.292	(12,1)
Passius financers a cost amortitzat	276.458	276.862	(0,1)	254.093	8,8
Dipòsits de bancs centrals i entitats de crèdit	39.821	40.214	(1,0)	36.345	9,6
Dipòsits de la clientela	204.048	203.497	0,3	187.167	9,0
Valors representatius de deute emesos	29.428	28.372	3,7	27.708	6,2
<i>Promemòria: Passius subordinats</i>	5.070	5.192	(2,3)	4.119	23,1
Altres passius financers	3.161	4.779	(33,9)	2.873	10,0
Passius emparats en contractes d'assegurances i reassegurances	49.341	49.286	0,1	45.804	7,7
Provisions	5.065	5.346	(5,3)	4.730	7,1
Resta passius	14.211	13.310	6,8	9.452	50,3
Patrimoni net	24.992	24.375	2,5	23.556	6,1
Fons propis	24.496	23.830	2,8	23.400	4,7
<i>del qual: Resultat atribuït al Grup</i>	1.488	839		1.047	
Interessos minoritaris	413	390	5,9	29	
Ajustos per valoració i altres	83	155	(46,5)	127	(34,6)
Total passiu i patrimoni net	379.112	378.684	0,1	347.927	9,0

Crèdit a la clientela

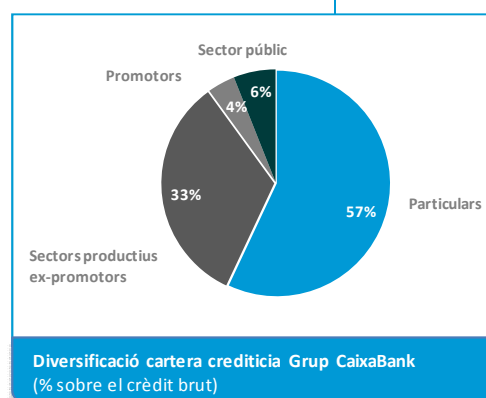
El **crèdit brut a la clientela** assoleix els **225.166 milions d'euros (+9,9 % el 2017)** després de la incorporació de BPI.

A **CaixaBank la cartera bruta es redueix un -1,5%** i la **cartera sana un -1,1%** el 2017. Si no es considera la reducció del finançament a Criteriacaixa en el marc del procés de desconsolidació prudencial (amb impacte rellevant en el primer trimestre del 2017), la caiguda de la cartera sana es limita al -0,6%.

En l'**evolució trimestral**, el perímetre CaixaBank mostra una disminució del -1,6% marcada per l'estacionalitat habitual del trimestre (**-0,8 % excloent-ne l'impacte de l'avançament a pensionistes del juny**). En l'evolució dels diferents segments que componen la cartera creditícia cal destacar:

- El **crèdit per a l'adquisició d'habitatge** continua marcat pel desapalancament de les famílies, i la nova producció és inferior a les amortitzacions. La quota de mercat¹ en hipoteques és del 17,6%.
- El **crèdit a particulars – altres finalitats** augmenta un 0,5% aïllant l'efecte de l'avançament a pensionistes del juny (+5,1% en crèdit al consum a Espanya; un +18,9% durant l'any).
- El finançament a empreses – sectors productius expromotors es manté estable (-0,3%), amb un creixement de l'1,8% durant l'any.
- El pes del **finançament a promotors** sobre la cartera de crèdit es redueix fins al 3,7% el 30 de setembre del 2017 (-21 punts bàsics el 2017), després de la contínua gestió dels actius problemàtics.
- Reducció del crèdit al **sector públic** en el trimestre i durant l'any, marcada per operacions singulars.

El crèdit a **BPI** es manté estable en el tercer trimestre (-0,1% en el total cartera i **+0,2% en la cartera sana**). Destaca el creixement de l'1,7% d'altres finalitats particulars i que la cartera d'adquisició d'habitatge es manté estable.

(1) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya (Infbal) i AEF (Associació Espanyola de Factoring).

En milions d'euros	30.09.17			Variació trimestral (%)			Var. Anual (%)	
	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK
Crèdits a particulars	129.127	116.698	12.429	(1,6)	(1,8)	0,2	9,2	(1,4)
Compra habitatge	95.228	84.137	11.091	(0,8)	(1,0)	0,0	10,2	(2,6)
Altres finalitats	33.899	32.561	1.338	(3,8)	(4,1)	1,7	6,3	2,1
del qual: Consum a Espanya	9.641	9.641		5,1	5,1		18,9	18,9
Crèdits a empreses	83.034	73.724	9.310	(0,5)	(0,4)	(1,0)	12,1	(0,5)
Sectors productius expromotors	74.746	65.993	8.753	(0,3)	(0,3)	(0,9)	15,3	1,8
Promotors	8.034	7.477	557	(1,7)	(1,6)	(3,1)	0,1	(6,8)
Criteriacaixa	254	254		(2,3)	(2,3)		(79,2)	(79,2)
Sector públic	13.005	11.441	1.564	(5,2)	(6,2)	2,5	4,1	(8,4)
Crèdit a la clientela, brut²	225.166	201.863	23.303	(1,4)	(1,6)	(0,1)	9,9	(1,5)
del qual:								
Crèdit sa	210.441	188.388	22.053	(1,4)	(1,6)	0,2	10,5	(1,1)
Fons per a insolvències	(7.345)	(6.327)	(1.018)	(1,0)	(0,4)	(4,5)	9,9	(5,3)
Crèdits a la clientela, net	217.821	195.536	22.285	(1,4)	(1,6)	0,1	9,9	(1,3)
Riscos contingents	12.237	10.826	1.411	4,3	4,9	(0,1)	15,4	2,1

(2) Vegeu 'Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió' a 'Annexos - Glossari'.

Recursos de clients

Els recursos de clients assoleixen els 350.014 milions d'euros, +15,2 % el 2017, després de la incorporació de BPI (+11,5 %).

A CaixaBank els recursos de clients augmenten un 3,7 % el 2017, amb un increment del 6,1 % dels actius sota gestió i del 4,0 % dels recursos en balanç. L'epígraf 'Altres comptes' reflecteix el venciment del deute subordinat de Criteriacaixa distribuït a clients (1.505 milions d'euros) en el primer trimestre.

Així mateix, evolució trimestral positiva (+0,3 %) en un trimestre estacional habitualment marcat per la reducció dels recursos gestionats.

- Els recursos en balanç se situen en 225.752 milions d'euros, estables en el trimestre malgrat l'estacionalitat esmentada.

- Creixement del 0,2 % de l'estalvi a la vista, fins als 149.340 milions d'euros, i reducció de l'estalvi a termini (-1,2 %) fins als 28.051 milions d'euros.

- Disminució del 38,8 % dels passius subordinats minoristes després de l'amortització total anticipada d'obligacions subordinades per valor de 1.302 milions d'euros durant el tercer trimestre.

- Increment dels passius per contractes d'assegurances¹ (+1,6 %) després de la intensa activitat comercial.

CaixaBank manté el seu lideratge amb una quota² de mercat en assegurances d'estalvi del 26,1 % com a resultat de l'èxit de les campanyes comercials del programa CaixaFu[Tu]r.

- Els actius sota gestió augmenten fins als 86.860 milions d'euros (+1,5 %).

- Increment del patrimoni gestionat en fons d'inversió, carteres i SICAV fins als 60.331 milions d'euros (+1,5 %), associat essencialment a noves subscripcions.

- Evolució positiva dels plans de pensions (+1,5 % el 2017) fins als 26.529 milions d'euros.

CaixaBank manté una quota² en fons d'inversió del 17,5 % i en plans de pensions del 23,4 %.

A BPI, creixement en el trimestre (+0,6 %) amb moviments entre epígrafs de recursos gestionats després de la distribució d'obligacions del Tresor portuguès (a 'Altres comptes').

(1) No inclou l'impacte de la variació de valor dels actius financers associats.

(2) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: INVERCO i ICEA.

Imports en milions d'euros	30.09.17			Variació trimestral (%)			Var. Anual (%)	
	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK
Recursos de l'activitat de clients	199.563	179.436	20.127	(0,6)	(0,7)	0,4	13,6	2,2
Estalvi a la vista	160.826	149.340	11.486	0,4	0,2	3,2	21,2	12,5
Estalvi a termini ³	36.683	28.051	8.632	(1,7)	(1,2)	(3,1)	(7,4)	(29,2)
Passius subordinats minoristes	2.054	2.045	9	(38,7)	(38,8)		(38,5)	(38,8)
Passius per contractes d'assegurances	48.876	44.769	4.107	1,5	1,6	0,5	21,2	11,0
Cessió temporal d'actius i altres	1.561	1.547	14	62,1	63,2	(6,7)	35,4	34,2
Recursos de balanç	250.000	225.752	24.248	0,0	0,0	0,4	15,1	4,0
Fons d'inversió, carteres i SICAV	66.270	60.331	5.939	0,8	1,5	(5,5)	16,9	6,5
Plans de pensions	29.219	26.529	2.690	1,6	1,5	2,6	15,9	5,2
Actius sota gestió	95.489	86.860	8.629	1,0	1,5	(3,1)	16,6	6,1
Altres comptes	4.525	2.629	1.896	1,6	(11,1)	26,9	(7,3)	(46,1)
Total recursos de clients⁴	350.014	315.241	34.773	0,3	0,3	0,6	15,2	3,7

(3) Inclou emprèstits minoristes per import de 548 milions d'euros el 30 de setembre del 2017 (506 milions d'euros de CaixaBank i 42 milions d'euros de BPI).

(4) Vegeu 'Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió' a 'Annexos - Glossari'.

Gestió del risc

Qualitat del risc de crèdit

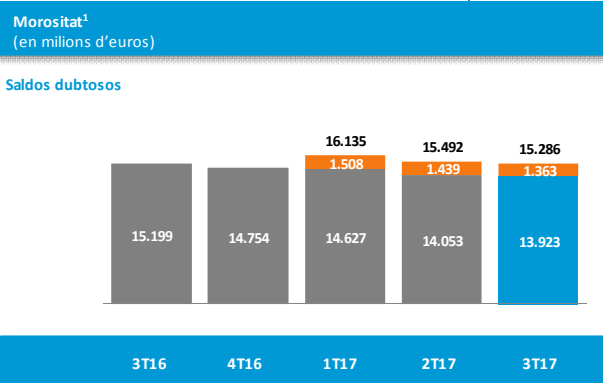
Morositat

- La ràtio de morositat del Grup es redueix fins al **6,4 %** (6,5 % el juny del 2017 i 6,9 % el desembre del 2016), essent la de CaixaBank d'un 6,5 % i la de BPI d'un 5,5 %.

L'evolució trimestral de la ràtio de morositat de CaixaBank, i especialment pel que fa a 'Altres finalitats', es veu afectada pels avançaments a pensionistes, que suposen un increment i una reducció posterior del volum de crèdit en el segon i tercer trimestre, respectivament.

- Al Grup els saldos dubtosos se situen en 15.286 milions d'euros. A CaixaBank (13.923 milions d'euros), reducció de 831 i 130 milions d'euros el 2017 i en el trimestre, respectivament.

La incorporació de BPI va suposar un increment dels saldos dubtosos de 1.508 milions d'euros, i al tancament del tercer trimestre se situen en 1.363 milions d'euros.

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.

Ràtio de morositat per segments

	2T17			3T17		
	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI
Crèdits a particulars	5,1%	5,1%	5,0%	5,2%	5,3%	4,8%
Adquisició habitatge	4,2%	4,1%	4,8%	4,3%	4,2%	4,7%
Altres finalitats	7,5%	7,5%	6,5%	8,0%	8,0%	5,9%
Crèdits a empreses	9,6%	9,9%	7,5%	9,4%	9,7%	7,0%
Sectors productius expromotors	8,1%	8,3%	6,3%	7,9%	8,1%	6,0%
Promotors	23,9%	23,8%	25,4%	23,4%	23,5%	23,1%
Sector públic	1,6%	1,8%	0,1%	1,6%	1,9%	
Ràtio morositat (crèdits + avals)	6,5%	6,5%	5,8%	6,4%	6,5%	5,5%

La ràtio de morositat de consum a Espanya el 30 de setembre del 2017, el 30 de juny del 2017 i el 31 de desembre del 2016 és del 3,8 %, el 3,5 % i el 3,0 %, respectivament.

Perímetre homogeni CABK

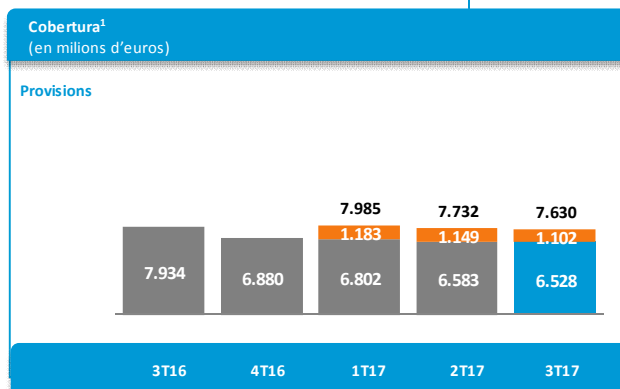
	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17
Crèdits a particulars	4,7%	5,0%	5,1%	5,1%	5,3%
Adquisició habitatge	3,8%	4,0%	4,1%	4,1%	4,2%
Altres finalitats	7,2%	7,7%	7,8%	7,5%	8,0%
Crèdits a empreses	12,3%	11,1%	10,5%	9,9%	9,7%
Sectors productius expromotors	9,8%	9,0%	8,4%	8,3%	8,1%
Promotors	34,0%	30,4%	28,4%	23,8%	23,5%
Sector públic	1,3%	1,5%	1,9%	1,8%	1,9%
Ràtio morositat (crèdits + avals)	7,1%	6,9%	6,8%	6,5%	6,5%

Deutors dubtosos (crèdits i riscos contingents), entrades i sortides

En milions d'euros	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17
Saldo inicial del període	16.097	15.199	14.754	16.135	15.492
Entrades en dubtosos	1.296	1.948	1.674	1.173	1.056
Sortides de dubtosos	(2.194)	(2.393)	(1.801)	(1.816)	(1.262)
dels quals fallits	(264)	(262)	(158)	(124)	(203)
Aportació dubtosos BPI el 31 de març del 2017			1.508		
Saldo final del període	15.199	14.754	16.135	15.492	15.286

Cobertura

- Les provisions per a insolvències després de la incorporació de BPI assoleixen els 7.630 milions d'euros. **La ràtio de cobertura de dubtosos del Grup és del 50 % (+3 punts percentuals el 2017).**
- L'evolució dels fons per a insolvències reflecteix l'adquisició de BPI, que va aportar provisions el 31 de març del 2017 per import de 1.183 milions d'euros (incloïen 468 milions d'euros pels ajustos a valor raonable de crèdit i els riscos contingents generats en la combinació de negocis), la cancel·lació de deute derivat de la compra i l'adjudicació d'immobles i la baixa d'actius i traspasos a fallits.

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.

Moviment del fons per a insolvències

En milions d'euros	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17
Saldo inicial del període	8.489	7.934	6.880	7.985	7.732
Dotacions per a insolvències ²	218	(382)	249	223	186
Usos i sanejaments	(669)	(554)	(252)	(414)	(227)
Traspasos i altres variacions	(104)	(118)	(75)	(62)	(61)
Aportació fons per a insolvències BPI el 31 de març del 2017			1.183		
Saldo final del període	7.934	6.880	7.985	7.732	7.630

(2) Les dotacions per a insolvències del quart trimestre del 2016 inclouen l'alliberament de provisions per valor de 676 milions d'euros.

Refinançaments

En milions d'euros	30.09.17				30.06.2017			
	Grup		CABK		Grup		CABK	
	Total	del qual: Dubtosos	Total	del qual: Dubtosos	Total	del qual: Dubtosos	Total	del qual: Dubtosos
Particulars	6.041	3.908	5.752	3.653	6.135	3.807	5.837	3.546
Empreses (expromotor)	4.605	2.812	3.719	2.464	4.729	2.920	3.804	2.533
Promotors	1.430	1.095	1.301	987	1.491	1.127	1.347	1.005
Sector públic	263	97	227	97	269	94	228	93
Total	12.339	7.912	10.999	7.201	12.624	7.948	11.216	7.177
Provisions	2.544	2.408	2.250	2.128	2.707	2.538	2.379	2.226

El 31 de desembre del 2016 el total d'operacions refinançades se situava en 11.733 milions d'euros. D'aquests, 7.314 milions d'euros (el 62 % de la cartera) estan classificats com a actius dubtosos. Així mateix, les provisions associades a aquestes operacions assolien els 2.569 milions d'euros.

Actius immobiliaris adjudicats a Espanya

- La cartera d'actius adjudicats nets disponibles per a la venda a Espanya se situa en 6.145 milions d'euros (-111 milions d'euros el 2017). La ràtio de cobertura¹ és del 58 %, i la ràtio de cobertura comptable¹ és del 49 %.

Els drets de rematada d'immobles procedents de subhasta (514 i 556 milions d'euros nets el 30 de setembre del 2017 i el 31 de desembre del 2016, respectivament) no es consideren actius adjudicats disponibles per a la venda ja que no es disposa de la possessió del bé.

- Els actius immobiliaris destinats al lloguer assoleixen els 3.054 milions d'euros nets de provisions. La ràtio d'ocupació d'aquesta cartera és del 89 %.
- El total de vendes² d'immobles el 2017 assoleix els 1.049 milions d'euros (19,3 % més que en el mateix període del 2016), amb resultats positius des del quart trimestre del 2015. El resultat de les vendes sobre el valor comptable net se situa en el 17 % en els nou primers mesos del 2017 (+14 punts percentuals en comparació del mateix període del 2016).

(1) Vegeu la definició a 'Annexos - Glossari'.
(2) A preu de venda.

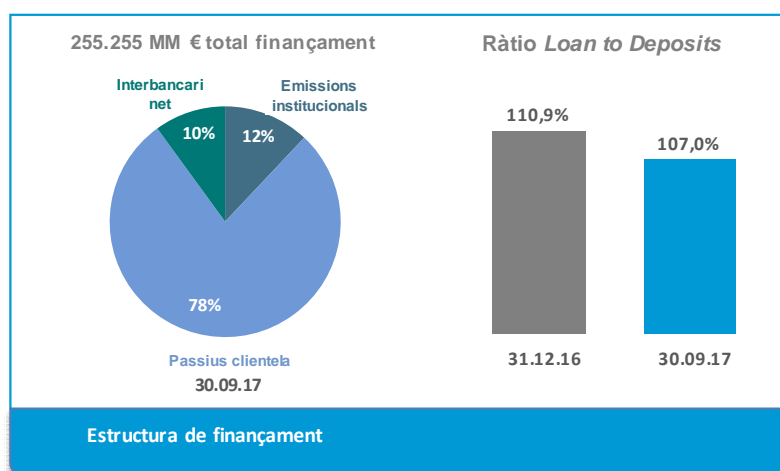
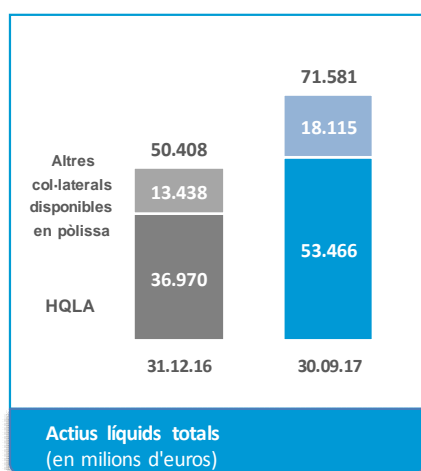
Detall dels actius immobiliaris adjudicats disponibles per a la venda i cobertures associades

En milions d'euros	30.09.17				
	Valor comptable net	Cobertura	Cobertura %	Provisions comptables	Cobertura comptable %
Procedents de finançaments destinats a empreses de construcció i promoció immobiliària	3.801	(6.400)	63	(4.418)	54
Edificis acabats	1.903	(1.830)	49	(1.460)	43
Habitatge	1.408	(1.294)	48	(1.073)	43
Resta	495	(536)	52	(387)	44
Edificis en construcció	354	(544)	61	(452)	56
Habitatge	292	(434)	60	(369)	56
Resta	62	(110)	64	(83)	57
Sòl	1.544	(4.026)	72	(2.506)	62
Terrenys urbanitzats	804	(1.721)	68	(1.095)	58
Resta de sòl	740	(2.305)	76	(1.411)	66
Procedents de finançaments hipotecaris a llars per a l'adquisició d'habitatge	1.545	(1.322)	46	(946)	38
Resta	799	(729)	48	(566)	42
Total	6.145	(8.451)	58	(5.930)	49

En milions d'euros	31.12.16				
	Valor comptable net	Cobertura	Cobertura %	Provisions comptables	Cobertura comptable %
Procedents de finançaments destinats a empreses de construcció i promoció immobiliària	4.058	(7.085)	64	(4.754)	54
Edificis acabats	2.059	(2.151)	51	(1.589)	44
Habitatge	1.513	(1.535)	50	(1.171)	44
Resta	546	(616)	53	(418)	43
Edificis en construcció	362	(574)	61	(478)	57
Habitatge	344	(538)	61	(453)	57
Resta	18	(36)	67	(25)	58
Sòl	1.637	(4.360)	73	(2.687)	62
Terrenys urbanitzats	850	(1.932)	69	(1.189)	58
Resta de sòl	787	(2.428)	76	(1.498)	66
Procedents de finançaments hipotecaris a llars per a l'adquisició d'habitatge	1.449	(1.392)	49	(962)	40
Resta	749	(763)	51	(579)	44
Total	6.256	(9.240)	60	(6.295)	50

D'altra banda, els actius adjudicats nets de BPI assoleixen el 30 de setembre del 2017 els 69 milions d'euros (70 i 74 milions d'euros el 30 de juny i el 31 de març del 2017, respectivament).

Liquiditat i estructura de finançament

- Els actius líquids totals se situen en **71.581 milions d'euros** el 30 de setembre del 2017. La incorporació de BPI (8.796 milions d'euros), així com l'evolució del *gap* comercial i les emissions realitzades, que superen els venciments de l'any, incideixen en la seva evolució.
- El **saldo disposat** de la pòlissa del BCE el 30 de setembre del 2017 assoleix els **28.820 milions d'euros**, dels quals 637 milions corresponen a finançament TLTRO I i 28.183 milions a finançament TLTRO II (2.001 milions d'euros derivats després de l'adquisició de BPI).
- **Finançament institucional¹** per 28.137 milions d'euros, amb una evolució el 2017 que destaca per l'accés reeixit als mercats amb diferents instruments de deute:
 - Emissió de cèdules hipotecàries per 1.500 milions d'euros a deu anys, amb una demanda superior als 2.400 milions d'euros. El cupó es va fixar en l'1,25 % i el cost de l'emissió va ser de 60 punts bàsics sobre el *midswap*.
 - Emissió de deute subordinat per 1.000 milions d'euros a deu anys i amb opció d'amortització a partir del cinquè any, amb una demanda superior als 2.000 milions d'euros, meritant un tipus d'interès del 3,5 % anual. A partir del cinquè any les obligacions meritaren un interès fix anual igual al tipus *swap* a cinc anys més un marge del 3,35 %.

(1) Vegeu 'Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió' a 'Annexos - Glossari'.

- Emissió de deute sènior per 1.000 milions d'euros a set anys amb un cupó de l'1,125 %, amb una demanda superior als 3.500 milions d'euros.
- Emissió inaugural d'*Additional Tier 1* per import de 1.000 milions d'euros amb venciment perpetu i opció d'amortització anticipada a partir del setè any. La seva remuneració està subjecta a certes condicions i, a més, és discrecional, fixada en un 6,75 % anual per als primers set anys. A partir d'aquell moment es revisarà aplicant un marge de 649,8 punts bàsics sobre el tipus *swap* a cinc anys aplicable, i el pagament de la remuneració, si escau, s'efectuarà per trimestres vençuts. L'emissió es va dirigir exclusivament a inversors professionals i va assolir una demanda superior als 3.500 milions d'euros.
- Col·locació privada de deute subordinat (*Tier 2*) per 150 milions d'euros amb un venciment de 25 anys, amortitzable a partir del vintè any i amb una rendibilitat del 4 %.
- Emissió de deute subordinat per 1.000 milions d'euros a onze anys i amb opció d'amortització a partir del sisè any, amb una demanda superior als 2.800 milions d'euros, meritant un tipus d'interès del 2,75 % anual. A partir del sisè any les obligacions meritaran un interès fix anual igual al tipus *midswap* a cinc anys aplicable més un marge del 2,35 %.
- Col·locació privada de cèdules hipotecàries per 375 milions d'euros a quinze anys, meritant un tipus d'interès fix de l'1,625 %, equivalent a *midswap* + 0,33 %.
- Primera emissió de deute sènior *non-preferred* per import de 1.250 milions d'euros a cinc anys amb un cupó de l'1,125 % (*midswap* + 0,95 %). L'emissió ha tingut una demanda de prop de 3.500 milions d'euros.
- Addicionalment, venciments el 2017 per valor de 5.329 milions d'euros.
- D'altra banda, emissió de deute subordinat de BPI per 300 milions d'euros en el primer trimestre del 2017, íntegrament subscrita per CaixaBank (sense impacte en l'àmbit consolidat).
- La capacitat d'emissió no utilitzada de cèdules hipotecàries i territorials de CaixaBank, SA és de 8.134 milions d'euros al tancament del tercer trimestre.
- La **liquidity coverage ratio** del Grup (LCR), el 30 de setembre del 2017, és del **213 %**, molt per sobre del mínim requerit del 80 % a partir de l'1 de gener del 2017.

Evolució de la ràtio *loan to deposits*

En milions d'euros	30.09.17			30.06.17			31.12.16
	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup
Crèdit a la clientela net	213.625	192.025	21.600	216.643	195.064	21.579	194.811
Crèdit a la clientela de gestió brut	225.166	201.863	23.303	228.435	205.101	23.334	204.857
Fons per a insolvències	(7.345)	(6.327)	(1.018)	(7.420)	(6.354)	(1.066)	(6.684)
Crèdit de mediació ¹	(4.196)	(3.511)	(685)	(4.372)	(3.683)	(689)	(3.362)
Recursos de l'activitat de clients	199.563	179.436	20.127	200.838	180.784	20.054	175.655
Estalvi a la vista	160.826	149.340	11.486	160.182	149.048	11.134	132.691
Estalvi a termini	36.683	28.051	8.632	37.307	28.396	8.911	39.624
Passius subordinats <i>minoristes</i>	2.054	2.045	9	3.349	3.340	9	3.340
Loan to deposits	107,0%	107,0%	107,3%	107,9%	107,9%	107,6%	110,9%

(1) Crèdits finançats amb recursos rebuts d'organismes públics.

Informació sobre la col·lateralització de cèdules hipotecàries de CaixaBank, SA

En milions d'euros		30.09.17
Cèdules hipotecàries emeses	a	44.550
Cartera de préstecs i crèdits (col·lateral per cèdules hipotecàries)	b	97.559
Col·lateralització	b/a	219%
Sobrecol·lateralització	b/a - 1	119%
Capacitat d'emissió de cèdules hipotecàries²		7.601

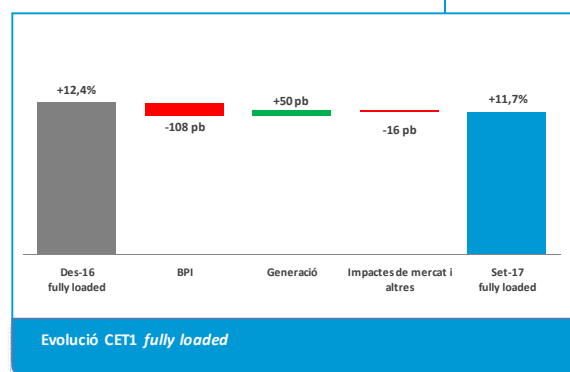
(2) Addicionalment, CaixaBank, SA disposa d'una capacitat d'emissió de cèdules territorials de 533 milions d'euros.

Gestió del capital

- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded** del Grup CaixaBank se situa en l'**11,7 %** el 30 de setembre del 2017, en línia amb el rang fixat al Pla estratègic, de l'11-12 %. En visió anual, l'efecte en capital de la integració del banc portuguès BPI (-108 punts bàsics) durant el primer trimestre ja havia estat cobert amb antelació el 2016, amb la venda d'accions pròpies per valor de 1.322 milions d'euros. Excloent-ne aquest impacte, l'evolució durant els nou primers mesos de l'any ha estat de +50 punts bàsics per raó de la generació de capital i de -16 punts bàsics per l'evolució del mercat i altres factors que han tingut un efecte negatiu. Els actius ponderats per risc (APR) *fully loaded* assoleixen els 149.448 milions d'euros al tancament del setembre del 2017.
- La ràtio **Tier 1 fully loaded** se situa en el 12,3 %. Aquesta ràtio es va veure reforçada al juny per l'emissió¹ de 1.000 milions d'instruments de **Tier 1** addicional (AT1).
- El capital total en termes *fully loaded* se situa en el 15,8 %, per sobre de l'objectiu fixat al Pla estratègic del 14,5 %. Durant els nou primers mesos de l'any aquesta ràtio s'ha reforçat amb l'emissió de 1.000 milions d'AT1 esmentada anteriorment i amb diverses emissions¹ de deute subordinat, per import de 2.150 milions, entre el febrer i el juliol. Aquesta ràtio també inclou l'amortització de l'emissió de 1.302 milions de deute subordinat que es va realitzar a l'agost.
- El nivell d'apalancament (*leverage ratio*) *fully loaded* se situa en el 5,4 %.
- Pel que fa als elements subordinats per complir els futurs requeriments de MREL, al setembre s'han emès 1.250 milions de deute sènior *non-preferred*. La ràtio sobre APR d'instruments subordinats, incloent-hi principalment el capital total i el deute sènior *non-preferred*, se situa en el 16,8 % *fully loaded*.
- Segons els criteris d'aplicació progressiva vigents el 2017, els nivells de solvència i apalancament reguladors *phase-in* se situen en: **12,7 % la CET1, 12,8 % la ràtio Tier 1, 16,2 % el capital total i 5,6 % la leverage ratio**.
- Així mateix, CaixaBank també està subjecte a requeriments mínims de capital en base individual. La ràtio CET1 de CaixaBank en aquest perímetre és del 12,9 %.
- Tenint en compte la **solvència del perímetre consolidat de CaixaBank, exclòs BPI, la CET1 reguladora se situaria en el 12,7 %** (11,7 % en *fully loaded*), mentre que la ràtio CET1 reguladora de BPI assoleix el **12,5 %** (11,5 % en *fully loaded*).
- Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen al Grup CaixaBank que mantingui, el 30 de setembre del 2017, unes ràtios CET1, **Tier 1** i capital total reguladores del 7,375 %, el 8,875 % i el 10,875 % respectivament (inclosa l'aplicació progressiva de reserves de conservació i sistèmic), que s'elevarien fins al 8,75 %, el 10,25 % i el 12,25 % en visió *fully loaded*. Els nivells actuals de solvència del Grup CaixaBank constaten que els requeriments aplicables no implicarien cap limitació automàtica de les esmentades a la normativa de solvència sobre les distribucions de dividends, de retribució variable i d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional (hi ha un marge de 390 punts bàsics fins al *trigger MDA*² regulador del Grup).
- La política de dividends de CaixaBank compleix les condicions establertes pel BCE a la recomanació que va publicar el 13 de desembre del 2016, sobre polítiques de repartiment de dividend de les entitats de crèdit, amb la qual cosa no representa cap limitació per a l'entitat.

(1) Vegeu detall a l'apartat 'Liquiditat i estructura de finançament'.

(2) Vegeu la definició a 'Annexos – Glossari'.

Evolució i indicadors de solvència principals

En milions d' euros	BIS III (Regulatori)					Var. anual
	30.09.16	31.12.16	31.03.17	30.06.17	30.09.17	
Instruments CET1	22.726	22.923	23.851	23.582	23.885	962
Fons propis comptables	23.360	23.400	23.833	23.830	24.496	1.096
Capital	5.910	5.981	5.981	5.981	5.981	
Resultat atribuït al Grup	970	1.047	403	839	1.488	
Reserves i altres	16.480	16.372	17.449	17.010	17.027	
Altres instruments de CET1 ¹	(634)	(477)	18	(248)	(611)	(134)
Deduccions CET1	(4.536)	(5.134)	(5.623)	(4.695)	(4.871)	263
CET1	18.190	17.789	18.228	18.887	19.014	1.225
Instruments AT1				999	999	999
Deduccions AT1				(878)	(883)	(883)
TIER 1	18.190	17.789	18.228	19.008	19.130	1.341
Instruments T2 ²	4.398	4.088	5.506	4.097	5.136	1.048
Deduccions T2		(85)	(39)	(34)	(40)	45
TIER 2	4.398	4.003	5.467	4.063	5.096	1.093
CAPITAL TOTAL	22.588	21.792	23.695	23.071	24.226	2.434
<i>Actius ponderats per risc</i>	135.922	134.864	153.060	151.504	149.690	14.826
<i>Ràtio CET1</i>	13,4%	13,2%	11,9%	12,5%	12,7%	(0,5%)
<i>Ràtio Tier 1</i>	13,4%	13,2%	11,9%	12,5%	12,8%	(0,4%)
<i>Ràtio capital total²</i>	16,6%	16,2%	15,5%	15,2%	16,2%	(0,0%)
<i>Buffer MDA³</i>	5.532	5.243	4.644	5.562	5.845	602
<i>Ràtio capital total + sènior non-preferred</i>					17,2%	
<i>Leverage ratio</i>	6,0%	5,7%	5,6%	5,6%	5,6%	(0,1%)
<i>Ràtio CET1 individual</i>	13,4%	12,6%	12,4%	12,8%	12,9%	0,3%
<i>Buffer MDA individual³</i>	8.776	7.571	7.011	8.128	8.158	587

En milions d' euros	BIS III (Fully loaded)					Var. anual
	30.09.16	31.12.16	31.03.17	30.06.17	30.09.17	
Instruments CET1	23.007	22.891	23.898	23.637	23.945	1.054
Fons propis comptables	23.360	23.400	23.833	23.830	24.496	1.096
Capital	5.910	5.981	5.981	5.981	5.981	
Resultat atribuït al Grup	970	1.047	403	839	1.488	
Reserves i altres	16.480	16.372	17.449	17.010	17.027	
Altres instruments de CET1 ¹	(353)	(509)	65	(193)	(551)	(42)
Deduccions CET1	(5.962)	(6.243)	(6.312)	(6.251)	(6.533)	(290)
CET1	17.045	16.648	17.586	17.386	17.412	764
Instruments AT1				999	999	999
Deduccions AT1						
TIER 1	17.045	16.648	17.586	18.385	18.411	1.763
Instruments T2 ²	4.398	4.088	5.506	4.097	5.136	1.048
Deduccions T2						
TIER 2	4.398	4.088	5.506	4.097	5.136	1.048
CAPITAL TOTAL	21.443	20.736	23.092	22.482	23.547	2.811
<i>Actius ponderats per risc</i>	135.516	134.385	152.874	151.223	149.448	15.063
<i>Ràtio CET1</i>	12,6%	12,4%	11,5%	11,5%	11,7%	(0,7%)
<i>Ràtio Tier 1</i>	12,6%	12,4%	11,5%	12,2%	12,3%	(0,1%)
<i>Ràtio capital total²</i>	15,8%	15,4%	15,1%	14,9%	15,8%	0,4%
<i>Ràtio capital total + sènior non-preferred</i>					16,8%	
<i>Leverage ratio</i>	5,6%	5,4%	5,4%	5,5%	5,4%	

(1) Inclou principalment previsió de dividends, ajustos per valoració i interessos minoritaris.

(2) Les ràtios de capital total del juny del 2017 inclouen l'amortització de 1.302 milions d'euros de deute subordinat realitzada l'agost del 2017. Les ràtios del setembre del 2017 inclouen les dues emissions subscrites el juliol del 2017, per import de 1.150 milions d'euros, pendents d'autorització per part del supervisor per a la inclusió en el reporting oficial de solvència (COREP).

(3) El Buffer MDA aplicable és el menor entre l'individual i el consolidat.

Resultats per segment de negoci

En aquest apartat es presenta la informació financera dels diferents negocis del Grup CaixaBank:

CaixaBank

Es presenta amb la mateixa configuració de negocis prèvia a la presa de control de BPI, tot i que a partir del febrer del 2017 els resultats atribuïts d'aquesta participada ja no s'inclouen en el negoci de participacions i es configura un nou negoci (BPI).

- **Bancari i d'assegurances:** inclou els resultats de l'activitat bancària, d'assegurances i de gestió d'actius realitzada pel Grup essencialment a Espanya; així com la gestió de liquiditat, ALCO, el finançament a la resta de negocis i les activitats corporatives de tot el Grup.

Després de la finalització del procés d'OPA i la presa de control de BPI, es recull en aquest negoci el resultat de la combinació de negocis, ja que es deriva d'una operació corporativa.

- **Immobiliari *non-core*:** inclou els resultats, nets del seu cost de finançament, dels actius immobiliaris a Espanya definits com a *non-core*, que inclouen:
 - El crèdit promotor *non-core*.
 - Els actius immobiliaris adjudicats (disponibles per a la venda i en lloguer) propietat majoritàriament de la filial immobiliària BuildingCenter.
 - Altres actius i participacions de naturalesa immobiliària.
- **Participacions:** el negoci recull essencialment els ingressos per dividends i/o mètode de la participació nets del cost de finançament de les participacions a Erste Group Bank, Repsol i Telefónica i els impactes significatius en resultats d'altres participacions rellevants adquirides en l'àmbit de la diversificació sectorial i incorporades en les últimes adquisicions del Grup a Espanya.

Inclou la contribució al Grup fins al maig del 2016 dels resultats atribuïts a les participacions a Bank of East Asia i GF Inbursa. El 2017 recull els resultats de BPI fins al mes de gener. Després de la finalització de l'OPA i la presa de control, des del febrer es procedeix a assignar els resultats per integració global de l'activitat de BPI a un nou negoci.

Les despeses d'explotació d'aquests tres segments de negoci recullen tant les directes com les indirectes, assignades segons criteris interns d'imputació.

L'assignació de capital als negocis immobiliari *non-core* i participacions es realitza sobre la base de l'**objectiu corporatiu de mantenir una ràtio reguladora Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded entre l'11 % i el 12 %**, i considera tant el consum de recursos propis per actius ponderats per risc a l'11 % com les deduccions aplicables. L'assignació de capital a BPI es correspon amb la visió subconsolidada, és a dir, considerant els recursos de la filial.

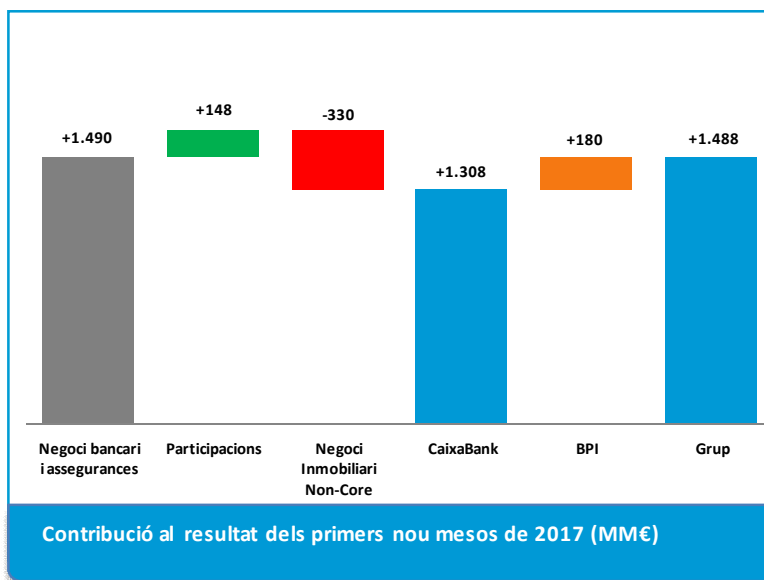
La diferència entre el total de fons propis del Grup i el capital assignat a la resta de negocis s'inclou en el negoci bancari i d'assegurances, que engloba les activitats corporatives del Grup.

BPI

Recull els resultats aportats al consolidat per BPI el 2017 a partir del mes de febrer: els actius i passius es consoliden pel mètode d'integració global (considerant els ajustos realitzats en la combinació de negocis) i els fons propis d'aquest negoci corresponen essencialment als de BPI en la seva visió subconsolidada. El compte de resultats inclou la reversió dels ajustos derivats de la posada a valor raonable dels actius i passius en la combinació de negocis.

La configuració dels resultats dels primers nou mesos del 2017 per negoci és la següent:

	Negoci bancari i assegurances	Negoci immobiliari non-core	Participacions	CABK	BPI	Grup
En milions d'euros						
Marge d'interessos	3.455	(51)	(123)	3.281	269	3.550
Ingressos per dividendes i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	156	22	256	434	180	614
Comissions netes	1.673			1.673	194	1.867
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	285		(20)	265	22	287
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança	354			354		354
Altres ingressos y despeses d'explotació	78	(242)		(164)	(17)	(181)
Marge Brut	6.001	(271)	113	5.843	648	6.491
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.945)	(77)	(3)	(3.025)	(318)	(3.343)
Despeses d'explotació extraordinàries	(3)			(3)	(106)	(109)
Marge d'explotació	3.053	(348)	110	2.815	224	3.039
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.056	(348)	110	2.818	330	3.148
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(680)	(3)		(683)	25	(658)
Altres dotacions a provisions	(624)	(174)		(798)	(2)	(800)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	234	47		281		281
Resultats abans d'impostos	1.983	(478)	110	1.615	247	1.862
Impost sobre Societats	(488)	148	38	(302)	(34)	(336)
Resultat després d'impostos	1.495	(330)	148	1.313	213	1.526
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	5			5	33	38
Resultat atribuït al Grup	1.490	(330)	148	1.308	180	1.488
Common Equity Tier 1 (CET1) <i>fully loaded</i>				11,7%	11,5%	11,7%
Capital total <i>fully loaded</i>				16,1%	13,3%	15,8%
Common Equity Tier 1 (CET1)				12,7%	12,5%	12,7%

Negoci bancari i d'assegurances

El resultat el 30 de setembre del 2017 se situa en 1.490 milions d'euros (+8,4 %).

- El marge brut assoleix els 6.001 milions d'euros (+2,2 %), la major generació d'ingressos core permet de compensar els menors resultats derivats d'actius i passius financers.
 - El marge d'interessos, de 3.455 milions d'euros, augmenta un 6,1 %.
 - Els ingressos per comissions assoleixen els 1.673 milions d'euros (+8,2 %), derivats de la major activitat comercial.
 - Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres (-60,0 %) després de la materialització el 2016 de majors plusvàlues d'actius de renda fixa disponibles per a la venda i el resultat de 165 milions d'euros de l'operació de Visa Europe Ltd.
 - Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurança o reassegurança (354 milions d'euros, +65,9 %) després de la intensa activitat comercial i la finalització a la darrera d'octubre del 2016 del contracte de reassegurança sobre una cartera de vida risc individual de VidaCaixa.
 - Altres ingressos i despeses d'explotació recull en els nou primers mesos del 2017, entre d'altres, l'ingrés derivat de l'acord assolit amb Cecabank (115 milions d'euros).
- Les despeses d'administració i amortització recurrents se situen en 2.945 milions d'euros en els primers nou mesos del 2017, un +1,3 % en comparació del mateix període del 2016. Registre de costos extraordinaris el 2016 per valor de 121 milions d'euros, associats a l'acord laboral assolit.
- La ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries se situa en el 50,4 %, en comparació del 51,3 % dels primers nou mesos del 2016 (-0,9 punts percentuals).
- Les pèrdues per deteriorament d'actius financers assoleixen els -680 milions d'euros el 2017.
- Altres dotacions a provisions inclou dotacions per jubilacions per import de 455 milions d'euros el 2017. Addicionalment, el 2016 incloïa, entre d'altres, 160 milions d'euros per aquest mateix concepte.
- Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres inclou, entre d'altres, el resultat de la combinació de negocis de l'adquisició de BPI (256 milions d'euros), ja que es deriva d'una operació corporativa.

(1) Últims dotze mesos excloent-ne els següents aspectes singulars nets d'impostos: l'alliberament de provisions del quart trimestre del 2016 (+433 milions d'euros), les jubilacions realitzades en el segon trimestre del 2017 (-212 milions d'euros), el resultat de la combinació de negocis de BPI (+256 milions d'euros) i despeses extraordinàries. Addicionalment, es dedueix el cupó de la part de l'emissió de l'ATI assignat a aquest negoci.

El ROTE¹ del negoci, excloent-ne aspectes singulars, se situa en el 10,5 %.

En milions d'euros	9M17	9M16	Variació en %	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17
Marge d'interessos	3.455	3.257	6,1	1.095	1.130	1.142	1.158	1.155
Ingressos per dividendes i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	156	126	25,1	63	33	44	50	62
Comissions netes	1.673	1.545	8,2	535	544	544	590	539
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	285	714	(60,0)	121	132	38	144	103
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança	354	214	65,9	74	97	110	123	121
Altres ingressos y despeses d'explotació	78	17		8	(173)	16	56	6
Marge Brut	6.001	5.873	2,2	1.896	1.763	1.894	2.121	1.986
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.945)	(2.908)	1,3	(964)	(967)	(984)	(979)	(982)
Despeses d'explotació extraordinàries	(3)	(121)	(97,6)	(121)				(3)
Marge d'explotació	3.053	2.844	7,3	811	796	910	1.142	1.001
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.056	2.965	3,1	932	796	910	1.142	1.004
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(680)	(560)	21,4	(169)	316	(272)	(210)	(198)
Altres dotacions a provisions	(624)	(285)		(37)	(240)	(219)	(373)	(32)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	234	11			10	253	(12)	(7)
Resultats abans d'impostos	1.983	2.010	(1,3)	605	882	672	547	764
Impost sobre Societats	(488)	(625)	(21,6)	(170)	(279)	(113)	(176)	(199)
Resultat després d'impostos	1.495	1.385	7,9	435	603	559	371	565
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	5	11	(58,6)	4	(2)	2	1	2
Resultat atribuït al Grup	1.490	1.374	8,4	431	605	557	370	563
ROTE	10,5%	11,0%	(0,5)	11,0%	10,8%	9,0%	10,3%	10,5%
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	50,4%	51,3%	(0,9)	51,3%	50,7%	51,3%	50,7%	50,4%

En l'àmbit trimestral cal destacar:

- **Els ingressos per comissions** disminueixen fins als 539 milions d'euros (-8,6 %), entre d'altres, per majors ingressos d'operacions de banca d'inversió en el segon trimestre i per l'estacionalitat pròpia del tercer trimestre.
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull en el segon trimestre del 2017, entre d'altres, la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) i l'ingrés derivat de l'acord assolit amb Cecabank esmentat anteriorment (115 milions d'euros).
- En les **pèrdues per deteriorament d'actius financers** cal destacar que el quart trimestre del 2016 recull l'impacte imputat a aquest negoci derivat del desenvolupament de models interns en la determinació de la cobertura per a insolvències (+618 milions d'euros).
- **Altres dotacions a provisions** inclou dotacions per prejubilacions per 303 milions d'euros en el segon trimestre del 2017 (152 milions d'euros en el primer trimestre) i una provisió addicional de 110 milions d'euros associada a les clàusules terra en el quart trimestre del 2016.

En milions d'euros	30.09.17	30.06.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Balanç					
Actiu	327.336	327.271	327.606	0,0	(0,1)
del que Crèdit a la clientela net	194.113	197.256	196.267	(1,6)	(1,1)
Passiu	307.680	308.159	307.118	(0,2)	0,2
dels que Recursos en balanç	225.635	225.677	217.014	(0,0)	4,0
Fons propis assignats	19.586	18.966	20.332	3,3	(3,7)
Activitat					
Crèdit a la clientela brut	199.758	202.902	201.970	(1,5)	(1,1)
Recursos de clients	315.117	314.218	303.781	0,3	3,7
Recursos en balanç	225.635	225.677	217.014	(0,0)	4,0
Actius sota gestió	86.853	85.583	81.885	1,5	6,1
Altres comptes	2.629	2.958	4.882	(11,1)	(46,1)
Altres indicadors					
Ràtio de morositat (%)	5,7%	5,7%	5,8%		(0,1)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	48%	48%	48%		
Activitat comercial i mitjans (nombre)¹					
Empleats	32.126	31.930	32.403	196	(277)
Oficines ²	4.889	4.940	5.027	(51)	(138)
les quals Retail	4.697	4.749	4.851	(52)	(154)
Terminals d'autoservei	9.403	9.433	9.479	(30)	(76)

(1) Magnituds corresponents al perímetre CaixaBank sense BPI.

(2) No inclou sucursals a l'estranger ni oficines de representació.

Negoci immobiliari *non-core*

- **Reducció dels resultats negatius generats pel negoci immobiliari *non-core* durant els primers nou mesos del 2017 fins als -330 milions d'euros** (-517 milions d'euros en els nou primers mesos del 2016):

- Les **pèrdues per deterioraments d'actius financers** disminueixen sensiblement gràcies a un menor volum de crèdits nets després dels sanejaments ja realitzats i a l'impacte de recuperacions.
- **Altres dotacions a provisions** inclou en els nou primers mesos del 2017, 154 milions de sanejament de l'exposició a Sareb.
- **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres (+47 milions d'euros)** inclou l'impacte de la **millora en els resultats positius de vendes d'actius immobiliaris**, que assoleixen els 140 milions d'euros (22 milions d'euros el 2016), i dels altres resultats immobiliaris que inclouen, essencialment, dotacions derivades de les valoracions dels actius partint de models interns del Grup per valor de -93 milions d'euros (-272 milions d'euros el 2016).

En milions d'euros	9M17	9M16	Variació en %	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17
Marge d'interessos	(51)	(49)	3,3	(21)	(17)	(15)	(19)	(17)
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	22	11	91,9	2	7	11	5	6
Comissions netes		1		1		1		(1)
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres								
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança								
Altres ingressos y despeses d'explotació	(242)	(186)	29,3	(42)	(65)	(111)	(65)	(66)
Marge Brut	(271)	(223)	21,5	(60)	(75)	(114)	(79)	(78)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(77)	(86)	(10,5)	(30)	(30)	(28)	(24)	(25)
Marge d'explotació	(348)	(309)	12,3	(90)	(105)	(142)	(103)	(103)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	(348)	(309)	12,3	(90)	(105)	(142)	(103)	(103)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(3)	(136)	(97,8)	(49)	66	17	(18)	(2)
Altres dotacions a provisions	(174)	(32)		(10)	(34)	(150)	(19)	(5)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	47	(250)		(83)	(784)	25	16	6
Resultats abans d'impostos	(478)	(727)	(34,3)	(232)	(857)	(250)	(124)	(104)
Impost sobre Societats	148	210	(29,3)	70	249	78	39	31
Resultat després d'impostos	(330)	(517)	(36,5)	(162)	(608)	(172)	(85)	(73)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres								
Resultat atribuït al Grup	(330)	(517)	(36,5)	(162)	(608)	(172)	(85)	(73)

- El balanç del negoci immobiliari *non-core* es redueix un 6,5 % durant l'any:

- El **crèdit a la clientela net** disminueix un 25,3 % durant l'any, derivat d'una contínua gestió activa dels actius problemàtics.
- **Reducció de la cartera d'adjudicats nets disponibles per a la venda** fins als 6.145 milions d'euros (-111 milions d'euros el 2017).
- Els **adjudicats nets destinats al lloguer** assoleixen els 3.054 milions d'euros (-24 milions d'euros el 2017).

En milions d'euros	30.09.17	30.06.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Balanç					
Actiu	12.103	12.323	12.949	(1,8)	(6,5)
Crèdit a la clientela net	1.423	1.491	1.906	(4,6)	(25,3)
Resta d'actius	10.680	10.832	11.043	(1,4)	(3,3)
Immobles adjudicats disponibles per a la venda	6.145	6.258	6.256	(1,8)	(1,8)
Cartera en lloguer	3.054	3.086	3.078	(1,0)	(0,8)
Altres actius	1.481	1.488	1.709	(0,5)	(13,3)
Passiu	10.634	10.817	11.351	(1,7)	(6,3)
Recursos en balanç	117	120	109	(2,5)	7,3
Altres passius	401	395	276	1,5	45,3
Finançament Intragrup	10.116	10.302	10.966	(1,8)	(7,8)
Fons propis assignats	1.469	1.506	1.598	(2,5)	(8,1)
Activitat					
Crèdit a la clientela brut	2.105	2.199	2.887	(4,3)	(27,1)
Recursos de clients	124	127	114	(2,4)	8,8
Recursos en balanç	117	120	109	(2,5)	7,3
Actius sota gestió	7	7	5		40,0
Altres indicadors					
Ràtio de morositat (%)	77,8%	76,0%	80,0%	1,8	(2,2)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	40%	40%	41%	(1)	(1)

Negoci de participacions

- Durant els primers nou mesos del 2017 presenta un resultat de 148 milions d'euros (+30,1 %).
 - El **marge d'interessos** recull el cost de finançament del negoci i se situa en -123 milions d'euros. L'evolució interanual s'explica essencialment per canvis en el perímetre.
 - Els **resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** es veuen afectats per les sortides de perímetre i per la pèrdua atribuïda de 97 milions d'euros després de la venda del 2 % de BFA.
 - Addicionalment, **l'evolució interanual es veu afectada per aspectes singulars dels nou primers mesos del 2016 associats a:**
 - Sanejament extraordinari de participacions no cotitzades en altres dotacions a provisions.
 - Resultat negatiu de l'amortització anticipada de l'emissió de bons bescanviabls de Repsol (resultat del lliurament d'accions i la cancel·lació del derivat implícit de l'instrument, registrat en patrimoni ja que es tracta d'una cobertura de fluxos d'efectiu).
- L'evolució trimestral dels ingressos reflecteix, entre d'altres, el registre en el segon trimestre del 2017 del dividend de Telefónica i la pèrdua atribuïda de la venda del 2 % de la participació de BPI a BFA en el primer trimestre del 2017.

D'altra banda, en el quart trimestre del 2016 es va registrar l'impacte de les modificacions introduïdes per la reforma fiscal aprovada pel Reial decret llei 3/2016, de 2 de desembre, que incorporava limitacions a la deducció de pèrdues en la transmissió de participacions.

En milions d'euros	9M17	9M16	Variació en %	3T16	4T16	1T17	2T17	3T17
Marge d'interessos	(123)	(128)	(3,4)	(35)	(36)	(43)	(41)	(39)
Ingressos per dividends	104	100	4,0		85		104	
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	152	313	(51,6)	85	153	(1)	67	86
Comissions netes								
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	(20)	4		4	(2)		(18)	(2)
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o								
Altres ingressos y despeses d'explotació								
Marge Brut	113	289	(61,2)	54	200	(44)	112	45
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3)	(3)		(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Despeses d'explotació extraordinàries								
Marge d'explotació	110	286	(61,9)	53	199	(45)	111	44
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	110	286	(61,9)	53	199	(45)	111	44
Pèrdues per deteriorament d'actius financers								
Altres dotacions a provisions		(164)						
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres		(91)						
Resultats abans d'impostos	110	31		53	199	(45)	111	44
Impost sobre Societats	38	82	(52,8)	10	(119)	13	13	12
Resultat després d'impostos	148	113	30,1	63	80	(32)	124	56
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres								
Resultat atribuït al Grup	148	113	30,1	63	80	(32)	124	56
ROTE	28,4%	1,3%	27,1	1,3%	15,7%	26,6%	27,2%	28,4%

El ROTE dels últims dotze mesos exclou l'impacte derivat de les modificacions introduïdes per la reforma fiscal aprovada pel RDL 3/2016, de 2 de desembre.

En milions d'euros	30.09.17	30.06.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Balanc					
Actiu					
Participacions	6.483	6.425	7.372	0,9	(12,1)
Passiu					
Finançament Intragrup i altres passius	5.337	5.230	5.902	2,0	(9,6)
Capital assignat	1.146	1.195	1.470	(4,1)	(22,0)

- **La contribució a resultats del negoci de BPI des de la integració al febrer assoleix els 180 milions d'euros (103 milions d'euros en el tercer trimestre del 2017).**
- En el trimestre, el **marge brut** millora un 10,2 % per l'evolució positiva dels ingressos per marge d'interessos (+4,0 %) i de les comissions (+4,2 %), així com per altres ingressos i despeses d'explotació que inclouen el registre en el trimestre anterior de l'aportació al Fons Únic de Resolució (FUR) i al Fundo de Resolução portuguès.

Els **resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** inclouen 64 milions d'euros corresponents a l'aportació de BFA (58 milions d'euros en el segon trimestre). El resultat net atribuït de BFA és de 49 milions d'euros en el trimestre (44 milions d'euros en el trimestre anterior).

Les despeses d'administració i amortització recurrents es redueixen un 2,2 %. Les **despeses extraordinàries** recullen en el trimestre anterior -96 milions d'euros de costos de reestructuració (-10 milions d'euros en el primer trimestre del 2017).

Les **pèrdues per deterioraments d'actius financers** milloren fins als +14 milions d'euros després de majors recuperacions en el trimestre.

En milions d'euros	9M17	1T17 (feb'17 - mar'17)	2T17	3T17	Variació trimestral %
Marge d'interessos	269	69	98	102	4,0
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	180	39	70	71	1,4
Comissions netes	194	43	74	77	4,2
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	22	5	8	9	18,4
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança					
Altres ingressos y despeses d'explotació	(17)	1	(17)	(1)	(91,5)
Marge Brut	648	157	233	258	10,2
Despeses d'administració i amortització recurrents	(318)	(78)	(121)	(119)	(2,2)
Despeses d'explotació extraordinàries	(106)	(10)	(96)		
Marge d'explotació	224	69	16	139	
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	330	79	112	139	23,6
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	25	6	5	14	
Altres dotacions a provisions	(2)	(1)	(1)		
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres					
Resultats abans d'impostos	247	74	20	153	
Impost sobre Societats	(34)	(14)	11	(31)	
Resultat després d'impostos	213	60	31	122	
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	33	10	4	19	
Resultat atribuït al Grup	180	50	27	103	

Per a la correcta interpretació de l'evolució esmentada i dels criteris de presentació dels resultats de BPI a CaixaBank s'han de tenir en compte els aspectes següents:

Les xifres reportades per Banco BPI corresponents als primers nou mesos del 2017 difereixen de les aportades als estats financers i al segment de negoci al Grup CaixaBank com a conseqüència de la posada a valor raonable dels seus actius i passius generats en la combinació de negocis i de l'atribució de resultats a minoritaris.

Adicionalment, en els primers nou mesos del 2017, els resultats de BPI han estat registrats al Grup CaixaBank pel mètode de la participació en el negoci de participacions el gener del 2017 i per integració global en aquest negoci la resta del període. D'aquesta manera, l'evolució del primer trimestre dels resultats de BPI no és comparable, ja que BPI s'integra per integració global des del febrer del 2017.

El resultat publicat per BPI incorpora l'impacte singular de la venda del 2 % de la participació a BFA el mes de gener, registrat per l'import atribuït al Grup CaixaBank en el negoci de participacions, tal com s'ha explicat.

- Pel que fa a indicadors d'activitat i qualitat d'actiu, destaca:

El **crèdit brut a la clientela se situa en 23.303 milions d'euros**, -0,1 % en el trimestre, tot i que la cartera sana creix un 0,2 %. Per la seva banda, els **recursos de clients assoleixen els 34.773 milions d'euros**, la qual cosa suposa un increment del +0,6 % respecte del trimestre anterior.

La **ràtio de morositat** de BPI es redueix fins al **5,5 %** en el trimestre d'acord amb els criteris de classificació de dubtosos del Grup CaixaBank.

Així mateix, BPI ha reportat una ràtio de morositat atenent el criteri de *crédito em risco*, aplicable segons la normativa portuguesa, del 3,3 %. La normativa portuguesa i els criteris de classificació de dubtosos de CaixaBank difereixen essencialment pel diferent tractament dels crèdits contenciosos, els refinançats, els riscos contingents i la morositat per criteris subjectius. La ràtio de cobertura de dubtosos s'incrementa fins al 81 % (+1 punt percentual respecte del 30 de juny del 2017) i inclou les provisions constituïdes per CaixaBank en la combinació de negocis.

En milions d'euros	30.09.17	30.06.17	Variació trimestral %
Activitat			
Crèdit a la clientela brut	23.303	23.334	(0,1)
Recursos de clients	34.773	34.558	0,6
Recursos en balanç	24.248	24.157	0,4
Actius sota gestió	8.629	8.907	(3,1)
Altres comptes	1.896	1.494	26,9
Altres indicadors			
Ràtio de morositat (%)	5,5%	5,8%	(0,3)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	81%	80%	1
Activitat comercial i mitjans (nombre)			
Empleats	5.178	5.406	(228)
Oficines ¹	508	528	(20)

(1) No inclou sucursals a l'estranger ni oficines de representació.

En milions d'euros	30.09.17	30.06.17	Variació trimestral %
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	1.380	1.203	14,7
Actius financers mantinguts per a negociar	1.189	822	44,6
Actius financers disponibles per a la venda	3.691	3.738	(1,3)
Préstecs i partides a cobrar	23.180	23.085	0,4
Préstecs i bestretes a Bancs Centrals i Entitats de crèdit	895	817	9,5
Préstecs i bestretes a la clientela	22.285	22.268	0,1
Resta actius	3.750	3.817	(1,8)
Total actiu	33.190	32.665	1,6
Passiu	30.469	30.103	1,2
Passius financers mantinguts per a negociar	179	186	(3,8)
Passius financers a cost amortitzat	25.423	25.240	0,7
Dipòsits de Bancs Centrals i Entitats de Crèdit	3.960	3.769	5,1
Dipòsits de la clientela	20.174	20.170	0,0
Valors representatius de deute emessos	1.078	1.105	(2,4)
Altres passius financers	211	196	7,7
Passius emparats en contractes d'assegurances i reassurances ²	4.107	4.088	0,5
Resta passius	760	589	29,0
Patrimoni net	2.721	2.562	6,2
Fons propis	2.295	2.163	6,1
Interessos minoritaris, ajustos per valoració i altres	426	399	6,8
Total passiu i patrimoni net	33.190	32.665	1,6

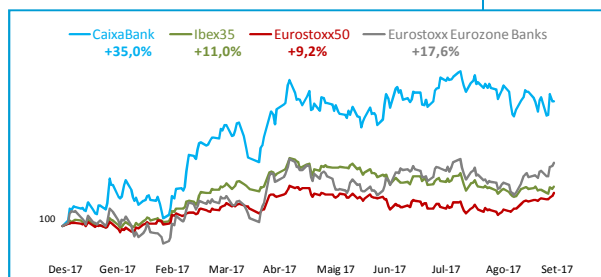
(2) Inclou 2.191 milions d'euros de unit links classificats com a 'Resta de passius' al balanç consolidat públic.

Vegeu 'Conciliació de la informació financera publicada per BPI amb el format de presentació del Grup CaixaBank' a 'Annexos - Glossari'.

L'acció CaixaBank

Evolució en borsa

- En el tercer trimestre, els mercats principals van mantenir una dinàmica positiva, amb l'Euro Stoxx 50 avançant un 4,4 % i el Dow Jones un 4,9 % en el període, recolzats en una revolució macroeconòmica positiva i en la bona marxa dels resultats empresarials. Així i tot, no van estar exempts de factors negatius que puntualment van donar peu a fases de debilitat, com l'escalada de la tensió geopolítica entre els Estats Units i Corea del Nord, les dificultats del president nord-americà per tirar endavant els seus plans de reformes o la fortalesa de l'euro davant del dòlar. En el cas concret de l'ÍBEX 35, també es va veure afectat per la incertesa de la situació política domèstica, i va tancar el setembre amb un retrocés del 0,6 % en el trimestre.
- El selectiu bancari europeu va tancar un altre trimestre en positiu, amb l'índex Euro Stoxx Banks incrementant-se un 5,5 % en un entorn en què el mercat ha començat a interioritzar una normalització gradual de la política monetària del BCE a partir del 2018.
- La cotització de **CaixaBank va progressar en el seu recorregut positiu dels últims trimestres**, i va tancar el 30 de setembre del 2017 en **4,240 euros per acció**, amb un avanç de l'**1,4 % en el trimestre i del 35,0 % des que vam encetar l'any**. Per la seva banda, el selectiu bancari espanyol¹ va recuperar la sendera positiva després d'un segon trimestre en vermell i es va anotar un avanç del 2,6 % en el trimestre, 18,1 % durant l'any, amb més volatilitat en els últims dies del setembre.
- Quant als volums de negociació² en euros de CaixaBank, en el tercer trimestre del 2017 s'ha negociat un 27 % més que en el tercer trimestre del 2016 i un 31 % menys que en el segon trimestre. En nombre d'accions, el volum de negociació va ser un 33 % menor que en el tercer trimestre del 2016 i un 34 % menor que en el trimestre anterior. En general, el volum de negociació del selectiu espanyol ha estat baix, la qual cosa reflecteix no només l'estacionalitat habitual dels mesos d'estiu sinó també factors com l'increment del pes dels ETF (fons cotitzats) com a alternativa a les accions individuals de les companyies a l'hora de negociar en renda variable. No en va, l'ÍBEX 35 va tancar el mes d'agost amb el menor volum d'accions negociades dels últims deu anys.

Evolució de l'acció CaixaBank i principals índexs espanyols i europeus en els primers nou mesos del 2017

Remuneració a l'accionista

- El 23 de febrer del 2017 el Consell d'Administració de CaixaBank va aprovar la política de dividends, segons la qual la remuneració corresponent a l'exercici 2017 es durà a terme mitjançant el pagament de dos dividends en efectiu amb periodicitat semestral, previstos al voltant del novembre del 2017 i l'abril del 2018, per un import igual o superior al 50 % del benefici net consolidat.
- El Consell d'Administració del 23 d'octubre del 2017 va aprovar el pagament d'un dividend de 7 cèntims d'euro per acció que s'abonarà en efectiu a compte del resultat de l'exercici 2017.
- L'import total de la remuneració a l'accionista corresponent a l'exercici 2016 va ser de 13 cèntims d'euro per acció a través de dos pagaments en efectiu, de 3 i 6 cèntims d'euro per acció, abonats el setembre i l'abril del 2017, i un *scrip dividend* per import de 4 cèntims d'euro abonat el desembre del 2016.

(1) Índex IBEX 35 Bancs.
(2) Volum de negociació exclouent-ne operacions especials.

Remuneració a l'accionista a càrrec de resultats del 2016

Concepte	€/acció	Pagament ¹
Dividend en efectiu, complementari 2016	0,06	13.04.17
Programa Dividend/Acció ²	0,04	08.12.16
Dividend en efectiu, a compte 2016	0,03	30.09.16

(1) Data de liquidació dels drets que es van vendre a la mateixa societat per al programa Dividend/Acció.

(2) Data d'inici de cotització dels drets d'assignació gratuïta: 22 de novembre del 2016.

Principals indicadors de l'acció de CaixaBank

	30.09.17
Capitalització borsària (MM €)	25.346
Nombre d'accions en circulació ³	5.977.872
Cotització (€/acció)	
Cotització a l'inici del període (30.12.16)	3,140
Cotització al tancament del període (29.09.17)	4,240
Cotització màxima ⁴	4,500
Cotització mínima ⁴	3,190
Volum de negociació del 2017 (títols, excloent operacions especials en milers)	
Volum diari màxim	53.108
Volum diari mínim	3.354
Volum diari mitjà	15.773
Ràtios borsàries	
Benefici atribuït al Grup (MM €) (12 mesos)	1.551
Nombre mitjà d'accions (12 mesos) ³	5.961.144
Benefici net atribuït per acció (BPA) (€/acció)	0,26
Patrimoni net excloent minoritaris (MM €)	24.578
Número d'accions el 30.09.17 ³	5.977.872
Valor teòric comptable (€/acció)	4,11
Patrimoni net excloent minoritaris tangible (MM €)	20.326
Número d'accions el 30.09.17 ³	5.977.872
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,40
PER (Preu/Beneficis; vegades)	16,30
P/VC tangible (valor cotització s/valor comptable tangible)	1,25
Rendibilitat per dividend⁵	2,40

(3) Nombre d'accions en milers excloent autocartera.

(4) Cotització al tancament de la sessió.

(5) Es calcula dividint la remuneració dels últims dotze mesos (0,10 euros/acció) entre el preu de tancament del període (4,240 euros/acció).

Fets rellevants

dels nou primers mesos del 2017

Aquesta secció inclou informació addicional sobre aspectes rellevants dels nou primers mesos del 2017.

Oferta pública d'adquisició i presa de control de BPI

La participació de CaixaBank a BPI se situa en el 84,5 % després de la finalització, el 7 de febrer del 2017, del període d'acceptació de l'OPA obligatòria registrada per la Comissió del Mercat de Valors Mobiliaris de Portugal el 16 de gener del 2017. La contraprestació oferta a l'OPA, a la qual va acudir un total del 39,01 % del capital social, va ser d'1,134 euros per acció, amb un desemborsament total de 644,5 milions d'euros.

D'acord amb la normativa comptable es va establir el 7 de febrer del 2017 com la data efectiva de presa de control, de manera que des de l'1 de febrer la participació total a BPI (84,5 %), que fins aleshores es consolidava pel mètode de la participació, s'integra pel mètode d'integració global.

El compte de resultats consolidat del Grup inclou en els nou primers mesos del 2017 els impactes singulars següents:

- El 5 de gener del 2017, venda del 2 % de la participació que BPI tenia a BFA a la companyia Unitel, SA, que va passar a ostentar el 51,9 % del capital social de BFA - BPI va reduir la seva participació fins al 48,1 %, celebrant-hi un nou acord de socis respecte de BFA. Aquesta operació va fer possible la desconsolidació de BFA del balanç consolidat de BPI i, com a conseqüència, va permetre de resoldre la situació d'excés de concentració de riscos derivada de la seva participació de control a BFA. L'operació ha suposat per a CaixaBank un resultat negatiu atribuït registrat pel mètode de la participació per import de 97 milions d'euros.
- El resultat net de la posada a valor raonable dels actius i passius de BPI en la data de la presa de control com a resultat de la combinació de negocis va ser de 256 milions d'euros.
- Registre de 109 milions d'euros de costos extraordinaris associats a BPI.

Acord amb Cecabank

El 28 de juny del 2017 CaixaBank va fer públic que, amb la seva mediació, CaixaBank Asset Management SGIC, SAU i VidaCaixa, SAU de Seguros y Reaseguros van acordar amb Cecabank, SA que aquest últim continués actuant, fins al 31 de març del 2027, com a dipositari exclusiu del 80 % del patrimoni dels fons d'inversió, les societats d'inversió de capital variable i els fons de pensions del sistema individual gestionats respectivament per CaixaBank AM i VidaCaixa. Així mateix, Cecabank actuarà com a dipositari exclusiu del 20 % restant fins al 31 de març del 2022, llevat d'un petit percentatge en el qual l'exclusivitat finalitzarà gradualment entre el 31 de març del 2025 i el 31 de març del 2027. Amb aquest acord es va donar continuïtat al que es va pactar el 2012, any en què Cecabank va iniciar la seva funció de dipositària per a les dues filials de CaixaBank.

Com a conseqüència de l'anterior, CaixaBank va rebre un pagament de 115 milions d'euros que es va comptabilitzar com a ingrés en el segon trimestre del 2017. Durant els propers deu anys i en funció de l'evolució del negoci de dipositària de Cecabank, podria arribar a percebre pagaments variables per un import total de fins a 85 milions d'euros.

Nomenament de conseller coordinador

CaixaBank va informar que el Consell d'Administració, en la seva sessió del 22 de juny del 2017 i amb informe previ favorable de la Comissió de Nomenaments, va acordar nomenar conseller coordinador el senyor Francesc Xavier Vives Torrents (conseller independent). Aquest nomenament va entrar en vigor el 18 de juliol després de l'autorització del Banc Central Europeu a la modificació dels Estatuts acordada per la Junta General d'Accionistes del darrer 6 d'abril del 2017.

Desconsolidació a efectes prudencials de CaixaBank a CriteriaCaixa

El 26 de setembre del 2017, el Consell del Banc Central Europeu, a proposta del Consell de Supervisió, ha considerat, sobre la base del compliment de les condicions informades el 26 de maig del 2016 per les quals es produiria la desconsolidació a efectes prudencials de CaixaBank a CriteriaCaixa, que aquesta entitat ja no exerceix el control o una influència dominant sobre CaixaBank i, com a conseqüència, ja no n'és l'empresa matriu.

D'aquesta manera, CaixaBank ha passat a ser l'empresa matriu del conglomerat financer integrat per les entitats del grup que tenen la condició de regulades i es classifica com a entitat supervisada significativa, formant CaixaBank, juntament amb les entitats de crèdit del seu grup, un grup supervisat significatiu del qual és l'entitat al màxim nivell de consolidació prudencial.

Canvi de seu social

El 6 d'octubre del 2017 el Consell d'Administració de CaixaBank ha decidit per unanimitat traslladar el domicili social al carrer Pintor Sorolla, 2-4 de València.

Annexos

Informació sobre participades

Tot seguit es detallen les principals participades associades i disponibles per a la venda el 30 de setembre del 2017:

CaixaBank

Telefónica	5,00%
Repsol	9,64%
Erste Group Bank	9,92%
SegurCaixa Adeslas	49,92%
Comercia Global Payments	49,00%
ServiHabitat Servicios Inmobiliarios	49,00%
Sareb	12,24%

BPI

BFA ¹	48,10%
Banco Comercial e de Investimentos (BCI) ¹	30,00%

(1) El percentatge de participació atribuït per CaixaBank el 30 de setembre del 2017 és del 40,65 % a BFA i del 25,35 % a BCI.

Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge i al sector promotor de CaixaBank

Finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

Evolució del finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

En milions d'euros	30.09.16	31.12.16	31.03.17	30.06.17	30.09.17
Sense garantia hipotecària	752	748	752	766	762
del qual: dubtosos	9	9	9	9	9
Amb garantia hipotecària	86.731	85.657	84.936	84.188	83.375
del qual: dubtosos	3.329	3.470	3.493	3.491	3.523
Total	87.483	86.405	85.688	84.954	84.137

Distribució segons percentatge de loan to value²

En milions d'euros	30.09.17					TOTAL
	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	
Import brut	20.852	31.418	22.963	5.165	2.977	83.375
del qual: dubtosos	232	556	951	702	1.082	3.523

(2) Loan to value calculat partint de les últimes taxacions disponibles d'acord amb els criteris establerts a la Circular 4/2016.

Finançament al sector promotor

Evolució del finançament al sector promotor¹

En milions d'euros	30.09.17	% pes	30.06.17	% pes	31.12.16	% pes	Variació anual
Sense garantia hipotecària	1.242	16,6	1.252	16,5	1.173	14,7	69
Amb garantia hipotecària	6.218	83,4	6.325	83,5	6.829	85,3	(611)
Edificis acabats	4.551	61,0	4.614	60,9	5.188	64,8	(637)
Habitatge	2.948	39,5	2.989	39,4	3.391	42,4	(443)
Resta	1.603	21,5	1.625	21,5	1.791	22,4	(188)
Edificis en construcció	901	12,1	882	11,6	668	8,3	233
Habitatge	808	10,8	802	10,6	598	7,5	210
Resta	93	1,1	80	1,0	70	0,9	23
Sòl	766	10,3	829	10,9	979	12,2	(213)
Terrenys urbanitzats	433	5,8	491	6,5	697	8,7	(264)
Resta de sòl	333	4,4	338	4,4	282	3,5	51
Total	7.460	100,0	7.577	100,0	8.002	100,0	(542)

(1) D'acord amb el que estableix la Circular 5/2011 del Banc d'Espanya, la informació de transparència relativa al finançament al sector promotor correspon a l'activitat a Espanya.

El crèdit promotor del perímetre CaixaBank el 30 de setembre del 2017, el 30 de juny del 2017 i el 31 de desembre del 2016 (7.477, 7.596 i 8.024 milions d'euros, respectivament) inclou 17, 19 i 22 milions d'euros, respectivament, de crèdit promotor concedit fora d'Espanya, no considerats a la informació adjunta d'acord amb la Circular 5/2011 del Banc d'Espanya.

Dubtosos i cobertura del risc promotor²

En milions d'euros	30.09.17		30.06.17		31.12.16	
	Dubtosos	Cobertura % ³	Dubtosos	Cobertura % ³	Dubtosos	Cobertura % ³
Sense garantia hipotecària	143	78	153	79	181	80
Amb garantia hipotecària	1.610	39	1.655	41	2.254	41
Edificis acabats	1.190	32	1.213	33	1.719	34
Habitatge	620	30	634	32	917	32
Resta	570	34	579	35	802	37
Edificis en construcció	54	47	53	54	78	53
Habitatge	42	54	41	63	66	58
Resta	12	21	12	22	12	25
Sòl	366	63	389	64	457	64
Terrenys urbanitzats	205	70	217	71	304	66
Resta de sòl	161	54	172	55	153	61
Total	1.753	42	1.808	44	2.435	44

(2) L'excés sobre el valor de la garantia real de la cartera amb garantia hipotecària dubtosa el 30 de setembre del 2017, el 30 de juny del 2017 i el 31 de desembre del 2016 assoleix els 707, 749 i 989 milions d'euros, respectivament.

(3) Vegeu la definició a 'Annexos - Glossari'.

Ràtings

Agència	Llarg termini ⁴	Curt termini	Perspectiva	Data última revisió	Ràting cèdules hipotecàries
S&P Global	BBB	A-2	Positiva	06.10.2017	A+
Fitch	BBB	F2	Positiva	07.04.2017	
Moody's	Baa2	P-2	Estable	10.05.2017	Aa2
DBRS	A (low)	R-1 (low)	Estable	14.07.2017	AA (High)

(4) Correspon al ràting assignat al deute sènior preferred de CaixaBank. Adicionalment, Moody's assigna un ràting de dipòsits a llarg termini que se situa en Baa2 amb perspectiva positiva.

Adicionalment a la informació financera continguda en aquest document, elaborada d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera (NIIF), s'inclouen determinades mesures alternatives del rendiment (MAR), segons la definició de les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057, Directrius ESMA). CaixaBank fa servir determinades MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les NIIF. Així mateix, la forma en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Les Directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu, excepte una mesura financera definida o detallada en el marc de la informació financera aplicable.

Seguint les recomanacions de les directrius esmentades, s'adjunta tot seguit el detall de les MAR utilitzades i la conciliació de determinats indicadors de gestió amb els indicadors presentats als estats financers consolidats NIIF.

Mesures alternatives de rendiment

Diferencial de la clientela (%): diferència entre el tipus mitjà del rendiment de la cartera creditícia i el tipus mitjà del cost dels dipòsits minoristes (del període estanc, trimestral).

Tipus mitjà del rendiment de la cartera creditícia (%): quocient entre els ingressos del trimestre anualitzats de la cartera de crèdit a la clientela i el saldo mitjà de la cartera de crèdit a la clientela net (del període estanc, trimestral).

Tipus mitjà del cost dels dipòsits minoristes (%): quocient entre els costos del trimestre anualitzats dels recursos de clients minoristes en balanç i el saldo mitjà dels mateixos (del període estanc, trimestral), excloent-ne els passius subordinats.

Diferencial de balanç (%): diferència entre el tipus mitjà del rendiment dels actius i el tipus mitjà del cost dels recursos (del període estanc, trimestral).

Tipus mitjà del rendiment dels actius (%): quocient entre els ingressos financers del trimestre anualitzats i els actius totals mitjans (del període, trimestral).

Tipus mitjà del cost dels recursos (%): quocient entre les despeses financeres del trimestre anualitzades i els recursos totals mitjans (del període, trimestral).

Ràtio d'eficiència (%): quocient entre les despeses d'administració i amortització i el marge brut. Últims dotze mesos.

Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries(%): quocient entre les despeses d'administració i amortització sense despeses extraordinàries i el marge brut. Últims dotze mesos.

ROE (%) (return on equity): quocient entre el resultat¹ atribuït al Grup i els fons propis mitjans. Últims dotze mesos.

ROTE (%) (return on tangible equity): quocient entre el resultat¹ atribuït al Grup i els fons propis mitjans minorats, si escau, pels actius intangibles amb criteris de gestió. Últims dotze mesos.

El valor dels **actius intangibles amb criteris de gestió** s'obté de l'epígraf 'Actius intangibles del balanç públic' més els actius intangibles i fons de comerç associats a les participades nets del seu fons de deteriorament, registrats a l'epígraf 'Inversions en negocis conjunts i associades del balanç públic'.

ROA (%) (return on assets): quocient entre el resultat¹ net i els actius totals mitjans. Últims dotze mesos.

(1) Resultat ajustat per l'import del cupó de l'Additional Tier 1 després d'impostos, registrada en fons propis.

RORWA (%) (return on risk weighted assets): quocient entre el resultat¹ net i els actius ponderats per riscos reguladors. Últims dotze mesos.

Cost del risc (%): quocient entre el total de dotacions per a insolvències (últims dotze mesos) i el saldo mitjà brut de crèdits a la clientela i riscos contingents, amb criteris de gestió.

Ràtio de morositat (%): quocient entre:

- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Crèdits a la clientela i riscos contingents bruts, amb criteris de gestió.

Ràtio de cobertura (%): quocient entre:

- Fons de deteriorament del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.

Ràtio de cobertura del risc promotor (%): quocient entre la totalitat de fons de deteriorament del segment promotor i els deutors dubtosos del segment esmentat.

Ràtio de cobertura d'immobles disponibles per a la venda (%): quocient entre:

- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària menys el valor comptable net actual de l'actiu immobiliari.
- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària.

Ràtio de cobertura comptable d'immobles disponibles per a la venda (%): quocient entre:

- Cobertura comptable: provisions comptables dels actius adjudicats.
- Valor comptable brut de l'actiu immobiliari: suma del valor comptable net i la cobertura comptable.

Actius líquids totals: HQLA (*High Quality Liquid Assets*, d'acord amb el que estableix el reglament delegat de la Comissió Europea del 10 d'octubre del 2014) i el disponible en pòlissa al Banc Central no-HQLA.

Loan to deposits (%): quocient entre:

- Crèdit a la clientela net amb criteris de gestió minorat pels crèdits de mediació (finançament atorgat per organismes públics).
- Recursos de l'activitat de clients en balanç.

BPA (benefici per acció): quocient entre el resultat¹ atribuït al Grup dels últims dotze mesos i el nombre mitjà d'accions en circulació.

El **nombre mitjà d'accions en circulació** s'obté com el saldo mitjà d'accions emeses minorades pel nombre mitjà d'accions en autocartera.

Capitalització borsària: producte del valor de cotització de l'acció i el nombre d'accions en circulació, exclouent-ne l'autocartera en la data del tancament del període.

VTC (valor teòric comptable) per acció: quocient entre el patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

Les accions en circulació *fully diluted* s'obtenen com les accions emeses (minorades pel nombre d'accions en autocartera), més el nombre d'accions resultants de la hipotètica conversió/bescanvi dels instruments de deute convertibles/bescanviables emesos en una data determinada.

VTCT (valor teòric comptable tangible) per acció: quocient entre:

- Patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el valor dels actius intangibles.
- Nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

(1) Resultat ajustat per l'import del cupó de l'Additional Tier 1 després d'impostos, registrada en fons propis.

PER (*price-to-earnings ratio*): quocient entre el valor de cotització i el benefici per acció (BPA).

P/VTC: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable.

P/VTC tangible: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable tangible.

Rendibilitat per dividend: quocient entre els dividends pagats (en accions o en efectiu) en els últims dotze mesos i el valor de cotització de l'acció, en la data de tancament del període.

Buffer MDA(import màxim distribuïble): nivell de capital per sota del qual hi ha limitacions al pagament de dividends, a la retribució variable i al pagament d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional. Es defineix com els requeriments de capital de Pilar 1 + Pilar 2 + reserves de capital + possibles dèficits d'AT1 i T2.

Adaptació de l'estructura del compte de pèrdues i guanys públic al format de gestió

Comissions netes. Inclou els epígrafs següents:

- Ingressos per comissions.
- Despeses per comissions.

Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Guanys o pèrdues en donar de baixa a comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net).
- Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar (net).
- Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertures (net).
- Diferències de canvi (net).

Despeses d'explotació. Inclou els epígrafs següents:

- Despeses d'administració.
- Amortització.

Marge d'explotació.

- (+) Marge brut.
- (-) Despeses d'explotació.

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats.
- Provisions o reversió de provisions.

Del qual: Dotacions per a insolvències.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats corresponents a préstecs i partides a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions corresponents a provisions per a riscos contingents amb criteris de gestió.

Del qual: Altres dotacions a provisions.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats, excloent-ne el saldo corresponent a préstecs i partides a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions excloent-ne les provisions corresponents a riscos contingents amb criteris de gestió.

Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en negocis conjunts o associades.
- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers.
- Guanys o pèrdues en donar de baixa a comptes actius no financers i participacions (nets).
- Fons de comerç negatiu reconegut en resultats.
- Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net).

Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes.
- Resultat del període atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants).

Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió

Crèdit a la clientela, brut

Setembre 2017	
En milions d'euros	Grup
Prèstecs i bestretes a la clientela (Balanç Públic)	217.330
Fons per a insolvències	7.345
Altres actius financers amb naturalesa no minorista (actiu EPA i altres)	(915)
Adquisició temporal d'actius (sector públic i privat)	(896)
Crèdits instrumentalitzats via valors representatius de deute de BPI ¹	2.302
Crèdit a la clientela, brut	225.166

(1) Registrats com a 'Valors representatius de deute' i 'Resta d'actius' al balanç públic.

Passius per contractes d'assegurances

Setembre 2017	
En milions d'euros	Grup
Passius emparats per contractes d'assegurances (balanç públic)	49.341
Plusvàlues associades als actius disponibles per a la venda d'assegurances	(8.061)
Unit-links ²	7.596
Passius emparats per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	48.876

(2) Registrats com a 'Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats' al balanç públic.

Recursos de clients

Setembre 2017	
En milions d'euros	Grup
Passius financers a cost amortitzat - Clientela (Balanç públic)	204.048
Recursos no minoristes (registrats en l'epígraf Passius financers a cost amortitzat - Clientela)	(5.526)
Cèdul·les multicedents i dipòsits subordinats	(4.632)
Entitats de contrapartida i altres	(894)
Recursos minoristes (registrats en l'epígraf Valors representatius de deute)	2.602
Emisiones retail y otros	2.602
Passius amparats per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	48.876
Total recursos de clients en balanç	250.000
Actius sota gestió	95.489
Altres comptes	4.525
Total recursos de clients	350.014

Emissions institucionals a efectes de la liquiditat bancària

Setembre 2017	
en milions d'euros	Grup
Valors representatius de deute emesos (balanç públic)	29.428
Financiació institucional no considerada a efectes de la liquidesa bancària	(5.231)
Bons de titulització	(2.527)
Ajustos per valoració	(300)
Amb naturalesa minorista	(2.602)
Emissions adquirides per empreses del Grup	198
Dipòsits a la clientela a efecte de la liquidesa bancària (balanç públic) ³	3.920
Dipòsits d'entitats de crèdit (balanç públic) - Cèdules hipotecàries BEI	20
Finançament institucional a efectes de la liquiditat bancària	28.137

(3) 3.887 milions d'euros de cèdules multicedents (netes d'emissions retingudes) i 33 milions d'euros de dipòsits subordinats.

Conciliació de la informació financera publicada per BPI amb el format de presentació del Grup CaixaBank:

Setembre 2017	Publicat BPI	Ajustos consolidació ¹	Aportació BPI feb-sep
En milions d'euros			
Marge d'interessos	301	(32)	269
Ingressos per dividendes	6		6
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació	193	(19)	174
Comissions netes	216	(22)	194
Guanyos/ pèrdues per actius i passius financers i altres	22		22
Altres ingressos i despeses d'explotació	(192)	175	(17)
Marge brut	546	102	648
Despeses d'administració i amortització recurrents	(347)	29	(318)
Despeses extraordinàries	(106)		(106)
Marge d'explotació	93	131	224
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	199	131	330
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	6	19	25
Altres dotacions a provisions	2	(4)	(2)
Guanyos/ pèrdues en baixa d'actius i altres			
Resultat abans d'impostos	101	146	247
Impost sobre Societats	(78)	44	(34)
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació			
Resultat després d'impostos	23	190	213
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		33	33
Resultat atribuït al Grup	23	157	180

a) Compte de resultats

(1) Els aspectes clau dels ajustos de consolidació corresponen principalment a:

- Retrocessió de la contribució dels resultats de BPI del mes de gener als diferents epígrafs del compte de resultats.
- Moviment net dels ajustos a valor raonable generats en la combinació de negocis.
- Atribució dels resultats a minoritaris.

b) Recursos de clients

Setembre 2017	
En milions d'euros	
Total recursos de clients: reportat per BPI	34.742
Ajustos a valor raonable generats en la combinació de negocis	31
Total recursos de clients: aportació BPI al Grup	34.773

c) Crèdit a la clientela

Setembre 2017	
En milions d'euros	
Total crèdit net a la clientela: reportat per BPI	22.708
Fons disponible dels ajustos a valor raonable generats en la combinació de negocis	(388)
Altres	(35)
Total crèdit net a la clientela: aportació BPI al Grup	22.285

La finalitat d'aquest document és exclusivament informativa i no pretén prestar un servei d'assessorament financer o l'oferta de venda, intercanvi, adquisició o invitació per adquirir qualsevol classe de valors, producte o serveis financers de CaixaBank, SA (d'ara endavant, la Companyia) o de qualsevol altra de les societats que s'hi esmenten. Qualsevol persona que en un moment determinat adquireixi un valor ho ha de fer guiant-se pel seu propi judici o per la idoneïtat del valor per al seu propòsit i basant-se únicament en la informació pública continguda a la documentació pública elaborada i registrada per l'emissor en el context d'aquesta informació concreta, rebent assessorament si ho considera necessari o adequat segons les circumstàncies, i no basant-se en la informació inclosa en aquest document.

Aquest document pot contenir manifestacions sobre previsions i estimacions sobre negocis i rendibilitats futures, concretament quant a la informació financera relativa a societats participades, que ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions realitzades per la Companyia. Aquestes previsions i estimacions representen els judicis actuals de la Companyia sobre expectatives futures de negocis, però determinats riscos, incerteses i altres factors rellevants podrien fer que els resultats fossin materialment diferents de l'esperat. Entre d'altres, aquests factors fan referència a la situació del mercat, factors macroeconòmics, directrius reguladores i governamentals; moviments en els mercats borsaris nacionals i internacionals, tipus de canvi i tipus d'interès; canvis en la posició financera dels nostres clients, deutors o contraparts, etc. Aquests elements, juntament amb els factors de risc indicats en informes passats o futurs, podrien afectar adversament el nostre negoci i el comportament i els resultats descrits. Altres variables desconegudes o imprevisibles poden fer que els resultats difereixin materialment d'aquells descrits a les previsions i estimacions.

Els estats financers passats i les taxes de creixement anteriors no s'han d'entendre com una garantia de l'evolució, els resultats futurs o el comportament i el preu de l'acció (inclòs el benefici per acció). Cap contingut d'aquest document no ha de ser pres com una previsió de resultats o beneficis futurs. Addicionalment, s'ha de tenir en compte que aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions amb objecte d'homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això, i concretament pel que fa a BPI, les dades incloses en aquest document poden no coincidir en alguns aspectes amb la informació financera publicada per l'entitat esmentada.

Es fa notar expressament que aquest document conté dades subministrades per tercers considerades fonts d'informació fiables generalment, tot i que no se n'ha comprovat l'exactitud. Cap dels seus administradors, directors o empleats no estan obligats, ja sigui implícitament o expressament, a garantir que aquests continguts siguin exactes, precisos, íntegres o complets, a mantenir-los actualitzats o a corregir-los en cas de detectar qualsevol mancança, error o omisió. Així mateix, en la seva reproducció a través de qualsevol mitjà, la Companyia podrà introduir les modificacions que consideri convenientes o ometre parcialment o totalment els elements actuals i, en cas de discrepància amb aquesta versió, no assumeix cap responsabilitat. El que s'exposa en aquesta declaració cal que ho tinguin en compte totes aquelles persones o entitats que puguin haver de prendre decisions o elaborar o difondre opinions relatives a valors emesos per la Companyia i, en particular, els analistes i inversors que treballin amb aquest document. Tots ells estan convidats a consultar la documentació i la informació pública comunicada o registrada per la Companyia davant de la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En particular s'adverteix que aquest document conté informació financera no auditada.

D'acord amb les mesures alternatives del rendiment (MAR, també conegudes per les seves sigles en anglès: *APM, alternative performance measures*) definides a les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057) ("les Directrius ESMA"), aquest informe fa servir determinades MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la Companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera ("NIIF"), també conegudes per les seves sigles en anglès com a "IFRS" (International Financial Reporting Standards). Així mateix, la manera en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables. S'ha de consultar l'informe per al detall de les MAR utilitzades i la conciliació de determinats indicadors de gestió amb els indicadors presentats als estats financers consolidats elaborats de conformitat amb les NIIF.

Aquest document no ha estat objecte d'aprovació o registre per part de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) ni de cap altra autoritat en una altra jurisdicció. En tot cas, es troba sotmès al dret espanyol aplicable en el moment de la seva creació i, en concret, no es dirigeix a cap persona física o jurídica localitzable en altres jurisdiccions, raó per la qual pot no adequar-se a les normes imperatives o als requisits legals d'observació obligada en altres jurisdiccions estrangeres.

Sens perjudici del règim legal o de la resta de limitacions imposades pel Grup CaixaBank que resultin aplicables, es prohibeix expressament qualsevol modalitat d'explotació d'aquest document i de les creacions i els signes distintius que incorpora, incloent-hi qualsevol tipus de reproducció, distribució, cessió a tercers, comunicació pública i transformació, a través de qualsevol tipus de suport i mitjà, amb finalitats comercials, sense autorització prèvia i expressa dels seus titulars respectius. L'incompliment d'aquesta prohibició podrà constituir una infracció que la legislació vigent pot sancionar.

Institutional Investors & Analysts

investors@caixabank.com

+34 93 411 75 03

Millor Banca Privada a Espanya 2017

Millor Banc a Espanya 2017

Millor Banc a Espanya 2017

Banc de l'Any a Espanya 2016